ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Χ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ

ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Ὁδὸς Καλάμιδος 8.

ΕΤΟΣ Γ'. Ἀθῆναι, τῇ 15 Μαρτίου 1900. ΑΡΙΘ. 6.

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΤΡΑΓΙΚΟΙ

Ὁ συγγραφεὺς τῶν παραλλήλων βίων θέλων αἰσθητότερον νὰ ἀπεικάσῃ τρεῖς ἐξόχους τῆς ἀρχαιότητος στρατηγούς, τὸν Ἐπαμεινώνδαν, λέγω, τὸν Ἀγησίλαον καὶ τὸν Τιμολέοντα, παρέβαλε τὰς μὲν πολυπόνους καὶ δυσάγωνας τῶν δύω πρώτων στρατηγίας πρὸς τὴν ποίησιν τοῦ Ἀντιμάχου καὶ τὰ ζωγραφήματα τοῦ Διονυσίου, τὴν δὲ τοῦ Τιμολέοντος πρὸς τὰς γραφὰς τοῦ Νικομάχου καὶ τοὺς στίχους τοῦ Ὁμήρου [1]. Καὶ ὄντως τὰ ἔργα τοῦ Ἀντιμάχου καὶ τοῦ Διονυσίου εἶχον μὲν ἰσχὺν καὶ τόνον, ἀλλ' ἦσαν ἐκβεβιασμένα καὶ κατάπονα, ὡς αἱ στρατηγίαι τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ τοῦ Ἀγησιλάου, αἱ δὲ τοῦ Νικομάχου γραφαὶ καὶ οἱ τοῦ Ὁμήρου στίχοι πλὴν τῆς ἄλλης χάριτος μετὰ πολλῆς εὐχερείας φαίνονται ἀπειργασμένοι, ὡς τὰ πολεμικὰ τοῦ Κορινθίου στρατηγοῦ ἔργα. Ἀντιστρόφως δύναταί τις νὰ παραβάλῃ τοὺς τρεῖς μεγάλους τῆς ἀρχαιότητος τραγικοὺς πρὸς συγχρόνους στρατηγοὺς καὶ πολιτευτάς.

Ὁ μὲν Αἰσχύλος κατὰ τὸ ὑψηλόνουν καὶ τὸ ἀριστοκρατικὸν τῆς διανοίας καὶ τὸ ἰταμὸν τῶν ἰδεῶν ὁμοιάζει πως πρὸς τὸν τολμηρῶς ἐν Μαραθῶνι στρατηγήσαντα, τὸν Μιλτιάδην. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς δὲν εἶχε τὴν ἀριστοκρατικὴν τοῦ ὁμοτέχνου διάνοιαν, ἀλλ' ἦτο δημοκρατικὸς ἔν τε τῇ πολιτείᾳ καὶ τῷ θεάτρῳ· δημοκρατικὸς μέν, ὅμως δ' οὔτε δημοκόλαξ, οὔτε θεατροκόπος, οὔτε χειροήθης τοῖς θεαταῖς, ἀλλ' ἐχθρὸς ὢν τῆς ἀνειμένης καὶ ὑποθρυπτομένης αἰσθητικῆς δημαγωγίας ἡγεῖτο τῆς διαπλάσεως τοῦ αἰσθήματος, ὡς ὁ Περικλῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὸ κλέος αὐτοῦ ἀναζητῶν οὐχὶ ἐν τῇ ὑποκαύσει τῶν παθῶν τοῦ λαοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ ἰδίᾳ μεγαλοψυΐᾳ. Οὕτως ὁ μὲν Περικλῆς παρίσταται ἐν τῇ πολιτείᾳ ὡς ἀριστοτέχνης ποιητὴς πλέκων τὸν μῦθον τοῦ πολιτικοῦ δράματος καὶ τῆς ὅλης ἱστορίας τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος διὰ μίτων κεκλωσμένων ὑπὸ μεγαλουργοῦ σωφροσύνης, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἔν τε τῇ τραγῳδίᾳ καὶ τῷ ὀκρίβαντι οἱονεὶ πολιτεύεται δημοκρατικῶς μήτε εἰς τὴν Αἰσχύλειον ἀριστοκρατίαν μεταρσιούμενος, μήτε εἰς αἰσθητικὴν ὀχλαγωγίαν καταπίπτων. Ὡς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης εἶναι πολύτροπος καὶ πολυμήχανος καὶ πολὺ τὸ ὀχλαγωγικὸν ἔχει ἐν τῇ πολιτείᾳ, οὕτως ὁ Εὐριπίδης ἐν τῇ τραγῳδίᾳ. Ἀμφοτέρους δύναταί τις νὰ ἐλέγξῃ, ὅτι δὲν περιέστειλαν τὰ βίαια τοῦ λαοῦ πάθη, οὐδὲ ἐκόλασαν τὰς ἀλόγους τοῦ δήμου ὁρμάς, ἀλλ' ὑπέθαλπον ταῦτα, ἵνα αὐτοὶ ἄρχωσιν ὁ μὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὁ δὲ περὶ τὴν θυμέλην. Ἴσως εἶναι τυχαῖον, ὅτι ὁ μὲν Αἰσχύλος ἦτο στρατιώτης τοῦ Μιλτιάδου, ὁ δὲ Σοφοκλῆς φίλος καὶ συστράτηγος τοῦ Περικλέους καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐπαινέτης καὶ θαυμαστὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου. Πάντως δ' ὅμως δὲν εἶναι τοιοῦτον, ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ Μιλτιάδου καὶ οἱ ἐκκλησιασταὶ τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἶναι παρεμφερέστατοι πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν τραγῳδιῶν τῶν τριῶν ἀντιστοίχων τραγικῶν. Διὰ ταῦτα δὲν εἶναι ἄρά γε εὐστοχώτερον, ἄν τις ἔλεγεν, ὅτι αἱ προεκτεθεῖσαι ὁμοιώσεις δὲν εἶναι ψιλαὶ παραβολαί, ἀλλ' ὅτι τὰ παραβληθέντα πρόσωπα εἶναι τῆς αὐτῆς μὲν οὐσίας, ἐν διαφόρῳ δὲ εἴδει;

Ναί· ὅτι ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὁ Εὐριπίδης ἦσαν γνήσιοι τῆς αὐτῶν ἐποχῆς ἀντιπρόσωποι, μαρτυροῦσιν οἱ πολλοὶ ἑκατέρου θρίαμβοι. Τίς Ἀθηναῖος πολιτευτὴς ἠξιώθη τοσαύτης τιμῆς, ὅσης ἔτυχεν ὁ ἑρμοκοπίδης κατὰ τὴν κάθοδον, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι συντρέχοντες ἐβόων, ἠσπάζοντο, παρέπεμπον καὶ ἐστεφάνουν προσερχόμενοι, οἱ δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ προσέλθωσιν ἄποθεν ἐθεῶντο καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῖς νεωτέροις τοῦτον ἐδείκνυον; Ὡσαύτως ὁ τραγικὸς οὕτω δημοφιλὴς ἦτο τοῖς θεαταῖς, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνειος Διόνυσος, θέλων ἐν Βατράχοις νὰ ἀναγάγῃ ἐκ τοῦ Ἅδου εἰς τὸ φῶς τὸν κορυφαῖον τῶν τραγικῶν, δὲν ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ τοῖς θεαταῖς, ὅτι διανοεῖται νὰ ἀναγάγῃ τὸν Αἰσχύλον, ἀλλὰ τὸν Εὐριπίδην, μέχρις ὅτου τοὺς τεθνεῶτας εἰς αἰσθητικὸν δικαστήριον μεταβαλὼν ἀνεκήρυξεν ἐκεῖνον ὑπέρτερον τούτου.

Τὴν ποίησιν τοῦ Εὐριπίδου ἐτίμων οὐ μόνον ἄνθρωποι ἀφιλόσοφοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ μεγαλωνύμων φιλοσοφικῶν σχολῶν ἱδρυταί. Ὁ μὲν Σωκράτης οὐδεμιᾶς ἄλλης τραγῳδίας ἤθελε νὰ γείνῃ θεατὴς ἢ τῶν τοῦ Εὐριπίδου, ὁ δὲ Πλάτων ἐξαίρει τὴν σοφίαν τούτου καὶ ὁ μέγιστος τῆς τέχνης κριτής, ὁ Ἀριστοτέλης, καίπερ ἁμαρτήματα ἐν τούτῳ ἀνευρίσκων, ὅμως ὀνομάζει τραγικώτατον. Ἡ ἀμείλικτος τοῦ Ἀριστοφάνους εὐφυΐα καὶ τὰ πικρὰ τοῦ ἑτοιμομεμφοῦς Εὐπόλιδος σκώμματα δὲν κατίσχυσαν νὰ ἀμαυρώσωσι τὴν αἴγλην τοῦ τραγικοῦ, ἀλλὰ τὸ ὄνομα καὶ αἱ τραγῳδίαι τούτου τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς ἐξελθοῦσαι ἔσωζον τοὺς αἰχμαλώτους ἐν Σικελίᾳ καὶ τοὺς κινδυνεύοντας παρὰ τοῖς Καυνίοις. Ὡς ἠμίθεον ἐτίμων οἱ ποιηταὶ τῆς νέας κωμῳδίας, ἐξ ὧν ὁ Δίφιλος ὀνομάζει τοῦτον κατάχρυσον. Ὁ τραγικὸς ἦτο ὁ ἥρως τῶν λαῶν καὶ τὸ εἴδωλον τῶν φιλοσόφων καὶ κωμικῶν, καί, ὅπερ οὐχὶ σύνηθες, ὁ αὐλικὸς ποιητὴς τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξελληνισθέν-

των βασιλέων καὶ τυράννων. Κατὰ τὸν μῦθον κατεσπαράχθη ὑπὸ τῶν κυνῶν, ὅτε διέτριβε παρὰ τῷ Ἀρχελάῳ, δι' ἄλλην αἰτίαν, ἀλλ' εἶναι πιθανώτατον, ὅτι τὸ ἀληθὲς αἴτιον ἦτο ὁ φθόνος τῶν αὐλικῶν διὰ τὰς μεγάλας τιμὰς τὰς ἐπιδαψιλευομένας τῷ τραγικῷ ὑπὸ τοῦ φιλομούσου τυράννου. Κατέχει. ὡς φαίνεται, ὁ τραγικὸς τὸ μυστήριον, ὅπως τιθασσεύῃ καὶ τὰς ἀγριωτάτας φύσεις καὶ ἐκσπᾷ τὸν ἔλεον καὶ τῶν θηριωδεστάτων ψυχῶν. Αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ τῶν Φερῶν τύραννος, ἀπῆλθεν ἐκ τοῦ θεάτρου αἰσχυνόμενος τοὺς πολίτας, ἵνα μὴ ὁ μηδένα τῶν φονευομένων ἐλεήσας θεαθῇ δακρύων ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς τῆς Ἑκάβης καὶ τῆς Ἀνδρομάχης. Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τραγικοῦ πέμψας τάλαντον τοῖς κληρονόμοις ἔλαβε τὸ μουσικὸν ὄργανον, τὴν δέλτον καὶ τὸ γραφεῖον, ἅπερ ἀνέθηκεν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Μουσῶν. Τὰς ῥήσεις τοῦ Εὐριπίδου ἐγίνωσκεν ἀπὸ μνήμης ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ [4]. Καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν Πάρθων καὶ τῶν Ἰνδῶν ἐξελληνισθέντες βασιλεῖς μετὰ ζήλου ἐθεῶντο τὰς τραγῳδίας τούτου, ἔνιοι δὲ καὶ ἐπειρῶντο νὰ γείνωσι μιμηταὶ τοῦ ποιητοῦ τῆς Μηδείας. Ἐν χρόνοις δέ, καθ' οὓς αἱ σεμναὶ τοῦ Αἰσχύλου τετραλογίαι παρεδίδοντο εἰς λήθην καὶ αἱ τραγῳδίαι αἱ καταθέλξασαι τοὺς συγχρόνους τοῦ Περικλέους καὶ τοὺς θαυμαστὰς τοῦ Φειδίου ἐγίνοντο βορὰ τῶν σητῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις, ἐν τοῖς χρόνοις, λέγω, ἐκείνοις ἡ Ρωμαϊκὴ τραγῳδία ἐθήλαζεν ἐκ τῆς Εὐριπιδείου Ἑκάβης, ὡς ὁ Ρῶμος καὶ ὁ Ρωμύλος ἐκ τῆς λυκαίνης τὸ γάλα. Ἐν ἡλίκῃ δὲ τιμῇ ἦτο ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ θεάτρῳ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὡς πτωχοποιὸς καὶ ρακοσυρραπτάδης ἐλεγχόμενος, μαρτυρεῖ τοῦθ', ὅτι αὐτὸς ὁ Νέρων τὸ αὐτοκρατορικὸν σκῆπτρον δὲν ἐνόμιζεν ἱκανῶς ἄξιον τῆς ἑαυτοῦ φιλοδοξίας, ἀλλὰ δοῦλος τῆς Εὐριπιδείου Μούσης γινόμενος ὑπεκρίνετο τὸ πρόσωπον τῆς τικτούσης Κανάκης ἐν τῇ τραγῳδίᾳ τοῦ Αἰόλου. Οὕτω δὲ εὐστόχως ὁ αὐτοκράτωρ ὑποκριτὴς ἐμιμεῖτο τὰς ὠδῖνας τῆς τικτούσης, ὥστε ἡ σύγκλητος καὶ ὁ εὐρυκρείων Ρωμαϊκὸς λαὸς ἐμνήριζεν ὡς τὸ τικτόμενον βρέφος.

Καὶ μετὰ τὴν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ὁ Εὐριπίδης ἔτυχε πολλῶν καὶ διαπρεπῶν ἐπαινετῶν, κατ' ἐξοχὴν δ' ἐν Ὁλλανδίᾳ. Ὁ μέγας τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων γνώστης Walkenaer ἐν σπουδαιοτάτῃ διατριβῇ, ἐν ᾗ ὑπάρχουσι πολύτιμοι θησαυροὶ φιλολογικῶν καὶ κριτικῶν ἐρευνῶν, ὀνομάζει τὸν Εὐριπίδην πρόδρομον τοῦ χριστιανισμοῦ. Ὁ μὲν ἔξοχος δραματικὸς τοῦ Γερμανικοῦ θεάτρου καὶ σοφὸς τῆς δραματικῆς τέχνης κριτής, ἐννοῶ τὸν Lessing. θερμῶς ὑπερήσπισε τοὺς ψεγομένους προλόγους τοῦ τραγικοῦ, ὁ δὲ Ludwig Tieck ἐθεώρησε τὸν Εὐριπίδην ὡς τὸν ρωμαντικὸν τραγικὸν τῆς ἀρχαιότητος.

Α. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

Ο ΑΙΩΝ ΗΜΩΝ

Ὁ αἰὼν ἡμῶν ἐκλήθη κατ' ἐξοχὴν ὁ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ πάνυ δικαίως ἀξίζει τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς ἐπιτυχοῦς δράσεως τῶν συγχρόνων ἐπιστημόνων ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου, οὐχ ἧττον δὲ καὶ τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὃ παρέχει νῦν ὁ κόσμος ὅλος εἰς τὰς τοῦ τοιούτου εἴδους ἐπιτυχίας, ἂν καὶ βαθεῖαι φυσικοεπιστημονικαὶ γνώσεις δὲν εἶναι δὰ καὶ παρὰ πολὺ διαδεδομέναι εἰς εὐρυτέρους κύκλους. Ἐκ τοῦ θερμοῦ τούτου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος τεκμαίρεται ἀναμφιλέκτως ὁ σφριγῶν παλμὸς νέας ἐπερχομένης ἐποχῆς. Ἀναμορφοῦνται παλαιαὶ ροπαὶ καὶ ἐπικρατοῦσι νέαι ἰδέαι προοδευτικαί. Δημόσια μαθήματα καὶ ἐπιστημονικαὶ διαλέξεις περὶ τῶν πειραμάτων τοῦ Crookes, τοῦ Edison, τοῦ Hertz τοῦ Tesla καὶ τοῦ Roentgen μαγνητίζουσι νῦν τὸ φιλομαθὲς κοινὸν τῶν μεγάλων πολεων, ὡς ἄλλοτε αἱ πρῶται παραστάσεις περιωνύμων δραμάτων ἢ ἔκτακτα δημόσια θεάματα. Τὸ ἔμφυτον τῷ ἀνθρώπῳ αἴσθημα τοῦ ὡραίου καὶ τοῦ καλοῦ εὗρε νῦν νέον ἰδεῶδες, τὰς προόδους δηλαδὴ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τὰς ἐφαρμογὰς αὐτῶν πρὸς ὠφέλειαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Οὐδ' αὐτὸς ὁ δαιμόνιος Σταγειρίτης, ὁ πάλαι ποτὲ φορεὺς τῆς ὅλης περὶ «φύσεως ἐπιστκμης» καὶ πάσης ἐν γένει μαθήσεως, οὔτε οἱοσδήποτε ἄλλος θνητὸς ἠδύνατο σήμερον νὰ κανχηθῇ ὅτι ἀντιλαμβάνεται ἢ εἶναι κάτοχος ἐν πάσῃ τῇ εἰδικῇ λεπτομερείᾳ τοῦ ὀγκώδους πλήθους τῶν προόδων, ἃς καθ' ἑκάστην ἀπεργάζεται ἡ ἔρευνα ἐν τῷ πεδίῳ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ ὁ μέγιστος τῶν νόων καὶ ἐὰν ἅπασαν τὴν ζωὴν αὐτοῦ θελήσῃ νὰ θυσιάσῃ ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, δέον σήμερον ἐντὸς λίαν στενῶν ὁρίων νὰ περιορίσῃ τὴν δρᾶσιν, ὅπως αὕτη τελεσφορήσῃ. Οὕτω δὲ ἐξηγεῖται ἡ μερίκευσις καὶ εἰδίκευσις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ ὁ καταμερισμὸς αὐτῶν, ἐξ οὗ ἐπῆλθε πάλιν τὸ ἀναμφίρηστον γεγονὸς τῆς αὐτοτελοῦς ἀναπτύξεως καὶ ἀνελπίστως ταχείας προόδου ἑκάστης αὐτῶν.

Πανταχοῦ διορῶμεν πρόοδον καὶ μάλιστα τοσαύτην καὶ τοιαύτην, ὥστε οἱ μὴ παρακολουθοῦντες αὐτὴν ἀπόλλυνται ἐν τῇ στασιμότητι. Εἶναι ὁ ἀμείλικτος ὑπὲρ τῆς ὑπάρξεως ἀγὼν εἰς τὸ ἔπακρον παρωξυσμένος· εἶναι σταδιοδρομία τοῦ ἀτόμου. τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωνίας, τῶν λαῶν, ἧς τὸ ἆθλον εἶναι ἡ νίκη δ' ὅπλων ὅλως καινοφανῶν, διὰ τοῦτο δὲ τόσῳ φοβερῶν καὶ ἐπικινδύνων, διότι τὰ ὀξύνει ἡ ἐπιστήμη. Ἐκ τοῦ ἀγῶνος τούτου σήμερον μόνον οἱ διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἀναδειχθέντες ἐξέρχονται νικηταί!

Ἡ διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας πρόοδος καὶ τοῦτο ἔχει τὸ χαρακτηριστικόν, ὅτι δὲν εἶναι μονομερής, ἀλλὰ σύμπαρασύρει τὰ πάντα εἰς γενικὴν πρόοδον. Ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε βλέπομεν ἀνεπτυγμένα καὶ τελειοποιημένα τὰ ἀπειράριθμα μέσα τῆς συγκοινωνίας. Ἀλλ' ἐνῷ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς προόδους τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου ἡ εὐχερὴς συγκοινωνία καὶ ἐπιμιξία τῶν λαῶν ἐπέφερε τὴν διάδοσιν καὶ γενίκευσιν τῶν τρόπων καὶ μεθόδων τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας. Ἡ ἱστορία σημειοῖ ὡς σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἐκπολιτίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὡς ἐποχήν, τὴν ἀθρόαν

μετανάστευσιν τῶν Οὔνων καὶ Γότθων, ὧν ὁ χείμαρρος ἐπὶ ἔτη κυλιόμενος διέσπειρε πανταχοῦ τὴν δῄωσιν καὶ τὴν καταστροφήν. Σήμερον κατ' ἔτος καὶ κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ ἔαρος ἡ τοῦ φθινοπώρου ταξειδεύουσι πολλῷ πλείονες τῶν Γότθων ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Πολλαπλαῖ μεταναστεύσεις λαῶν τελοῦνται τοιουτοτρόπως, αἱ δὲ συνέπειαι αὐτῶν εἶναι ἡ κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τοῦ χρήματος, ἡ ἐξίσωσις καὶ ἐξημέρευσις τῶν ἠθῶν, ὁ ἐξευγενισμὸς καὶ ἡ ἀπόκτησις πείρας πολυτίμου, ἡ μεταφορὰ καὶ γενίκευσις τῆς προόδου ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν Ἐπὶ αἰῶνας ἐγίνοντο αἱ μεταβάσεις καὶ μεταβιβάσεις διὰ πεζοπορίας, διὰ φορτηγῶν ζώων, διὰ κάρρων καὶ ὀχημάτων, ὧν θαυμαστὰ δείγματα εἶναι οἱ ἔτι ἐπιζῶντες ἁραμπάδες, καὶ διὰ πλοίων κωπηλατουμένων ἢ ἱστιοφόρων. Σήμερον δὲν ἀρκεῖ ἡ ταχύτης τῶν εἴκοσι μιλλίων διὰ τὰ δίκην ταξειδευουσῶν μεγαλοπόλεων ἀτμόπλοια, οὔτε ἡ τῶν 90 χιλιομέτρων καθ' ὥραν διὰ τοὺς ἀτμοκινήτους σιδηροδρόμους, ἀλλ' εἰσάγονται πανταχοῦ καὶ ἀνταμείβουσι τοὺς ἐπιχειροῦντας ἠλεκτροκίνητοι σιδηρόδρομοι καὶ ὑπόγειοι τοιοῦτοι καὶ ἐναέριοι καὶ ὑποβρύχιοι διπλασίας ταχύτητος καὶ σκοπεῖται ἡ μεταξὺ πολυπληθῶν κέντρων ἐγκατάστασις συράγγων, ἐν αἷς θὰ κινοῦνται μετ' ἀστραπιαίας ταχύτητος ἁμαξοστοιχίαι διὰ πεπυκνωμένου καὶ δι' ἠραιωμένου ἐναλλὰξ ἀέρος κινούμεναι. Εἶναι δὲ ἀναντιρρήτως ζήτημα χρόνου μόνον ἡ τελειοποίησις τῆς ἀεροπορίας, τῆς κατὰ βούλησιν διαμονῆς εἰς τὰ ὕψη τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς διοικήσεως τοῦ πηδαλίου τοῦ ἀεροστάτου διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Τ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

THOMSON & EDISON

Κρατερὸς ἀθλητὴς ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ σταδίῳ τῆς ἠλεκτρικῆς, ἐπὶ ἡμίσειαν ἤδη ἑκατονταετηρίδα εἰς τὸν ἠλεκτρισμὸν ἀσχολούμενος, εἶνε καὶ ὁ διάσημος τοῦ ἐν Γλασκώβῃ Πανεπιστημίου καθηγητὴς Γουλιέλμος Thomson. Γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν καθηγητὴς τῆς φυσικῆς, ἕνεκεν ἀξιολόγου ὑπομνήματος περὶ τῆς μαθηματικῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ θεωρίας καὶ ἐξόχων αὐτοῦ ἐρευνῶν περί τε τοῦ στατικοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ μαγνητισμοῦ, ἐπενόησε τὰ ἄριστα καὶ λίαν εὐπαθῆ ἠλεκτρικὰ ὄργανα μετρήσεως, ἄλλα μὲν πρὸς θεωρητικὰς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐρεύνας, ἄλλα δὲ πρὸς ἐφαρμογὰς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἰς τὴν βιομηχανίαν, ἀπαραίτητα ὄργανα τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων καὶ ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων καὶ βιομηχανικῶν ἐργοστασίων. Ἀλλ', ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη. εἰς τὸν Thomson ὀφείλεται τὸ μέγα κατόρθωμα τῆς ὑπερωκεανείου τηλεγραφίας, ἥτις καθίστατο ἀδύνατος καὶ ὅτε ἀκόμη μετὰ μόχθους καὶ δαπάνας οὐ μικρὰς συνεδέθη ἡ Εὐρώπη μετὰ τῆς Ἀμερικῆς δι' ἀρτίου πλήρους καὶ τελείου ἐν γένει καλωδίου. Τότε δὲ ὁ Thomson κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπενόησε τὸ κατοπτροφόρον γαλβανόμετρον, δι' οὗ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐγίνετο ἡ μεταξὺ τῶν δύο κόσμων ἀνταπόκρισις, βραδύτερον δὲ τὸν γράφοντα σίφωνα, δι' οὗ σήμερον τελεῖται ἡ διὰ τῶν μεγάλων καλωδίων ἀνταπόκρισις. Διὰ ταῦτα, ὅτε πρὸ δύο ἐτῶν οἱ μαθηταὶ καὶ θιασῶται τοῦ μεγάλου τούτου καθηγητοῦ τῆς Γλασκώβης ἑώρταζον τὴν πεντηκονταετῆ ἐπέτειον τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκαλίας του, ἐστάλη αὐτῷ ἐκ Λονδίνου εἰς Γλασκώβην συγχαρητήριον τηλεγράφημα, ὅπερ, διελθὸν δι' ὅλων τῶν μεγάλων καλωδίων, εἰς ἃ λειτουργεῖ ἡ τοῦ Thomson συσκευὴ καὶ οὕτω διασχίσαν σύμπασαν τὴν ὑφήλιον ἔφθασεν εἰς Γλασκώβην ἐντὸς τεσσάρων λεπτῶν τῆς ὥρας.

Ὅτε δὲ τὸ πρῶτον κατεσκευάσθησαν τὰ σιδηρόφρακτα σκάφη, καὶ ἡ βελόνη τῆς πυξίδος διὰ τὰς μεγάλας παρεκτροπὰς αὐτῆς ἐπικίνδυνον καθίστα τὴν ἀσφαλῆ πορείαν τοῦ πλοίου εἰς μεγάλας θαλάσσας, ὡς συνέβη εἰς τὸ ἀγγλικὸν σκάφος Taylor, καταποντισθέν, ὡς προσκροῦσαν ἐπὶ ὑφάλων, ἕνεκα μεγάλης παρεκτροπῆς τῆς βελόνης, ὁ Thomson μετὰ πολλὰς ἐρεύνας, ἐφευρὼν τὴν ἀρίστην ναυτικὴν πυξίδα, κατέστησε οὕτω ἀσφαλῆ καὶ ἀκίνδυνον τὸν πλοῦν τῶν τοιούτων πλοίων.

Ἀλλὰ τὸ μέγιστον τῶν ἔργων τοῦ μεγάλου ἀνδρός, εἰς ὃ τριάκοντα δύο ὅλα ἔτη κατέγινεν, εἶνε τὸ διεθνὲς σήμερον καταστὰν ἀπόλυτον σύστημα τῶν ἠλεκτρικῶν μονάδων, δι' ὧν ἀντικατεστάθησαν αἱ τέως σύγχυσιν οὐ μικρὰν καὶ κατ' ἀκολουθίαν κωλύματα σπουδαῖα παρεμβάλλουσαι εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ποικίλαι καὶ αὐθαίρετοι καὶ ἀγνώστου πρὸς ἀλλήλας σχέσεως μονάδες. Τὸ σύστημα τοῦτο ὁμοφώνως ἀπεδέξατο τὸ διεθνὲς ἐπιστημονικὸν συνέδριον τῶν Παρισίων τῷ 1882. Εἰς τὰς σπουδαίας δὲ ταύτας ἐργασίας τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς ἀποβλέπουσα ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις, ἀπένειμεν αὐτῷ πρό τινος χρόνου τὸν τίτλον τοῦ Λόρδου Kelvin, ἐξαιρέτως τιμῶσα τὸν κορυφαῖον τῶν ζώντων ἠλεκτρολόγων.

Διάσημος ἐπίσης οὐχὶ ἐν ταῖς θεωρητικαῖς μελέταις, ἀλλ' ἐν ταῖς πρακτικαῖς ἐφαρμογαῖς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἶνε ὁ τοῖς πᾶσι γνωστὸς Edison. Υἱὸς παλαιοπώλου ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐδιδάχθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὰ στοιχειώδη γράμματα καὶ δωδεκαετὴς ἀπῆλθεν εἰς τὸν σιδηρόδρομον τοῦ Καναδᾶ, ἔνθα ἐφημεριδοπώλης ὢν ἐγκατέστησε μικρὸν χημεῖον, ὅπερ ὅμως, καταστραφὲν ἐξ ἀναφλέξεως φωσφόρου, δι' οὗ ἐπειρᾶτο, ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ λάβῃ ὑπηρεσίαν εἴς τινα τηλεγραφικὸν σταθμόν, σώσας τὴν ζωὴν τοῦ υἱοῦ τοῦ σταθμάρχου. Ἐπειδὴ δ' ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ ἐφάνη ὀλίγον ἀμελὴς περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, ἐγκαταλείπων τὸν τηλεγραφικὸν πομπὸν καὶ ἀσχολούμενος εἰς ἠλεκτρικὰς μελέτας, ὁ διευθυντὴς τοῦ τηλεγραφείου ἠνάγκασεν αὐτόν, ἵνα κατὰ πᾶσαν ἡμίσειαν ὥραν ἐκπέμπῃ ὡρισμένον τηλεγραφικὸν σημεῖον εἰς ἄλλον σταθμόν. Ἀλλ' ὁ Edison, ἵνα ἐξακολουθῇ μὲν τὰς μελέτας αὐτοῦ, ἐκτελῇ δὲ καὶ τὴν δοκιμαστικὴν τοῦ διευθυντοῦ διαταγήν, ἐπινοεῖ μέσον, δι' οὗ τὸ ἐκκρεμὲς τοῦ ὡρολογίου τοῦ σταθμοῦ αὐτομάτως ἀνὰ πᾶσαν ἡμίσειαν ὥραν ἔδιδε τὸ ὁρισθὲν σημεῖον. Γνωσθείσης δ' οὕτω τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ περὶ ἠλεκτρικὰς ἀνακαλύψεις, ἀποστέλλεται εἰς Μέμφιν (τῆς Ἀμερικῆς) ὡς τηλεγραφητής, ἐνταῦθα δ' ἐργαζόμενος ἐπινοεῖ διπλοῦν τηλεγραφικὸν σύστημα, ὅπερ ὁ πολυμήχανος Γάλλος Baudot κατέστησε σήμερον δεκαπλοῦν, ἕτερον σύστημα τηλεγραφικῆς ἀνταποκρίσεως μεταξὺ ἁμαξοστοιχιῶν κινουμένων καὶ ἄλλας ἔτι ἥττονος λόγου ἀνακαλύψεις. Οὕτω δὲ γνωσθείσης τῆς μεγάλης ἐφευρετικότητός του προσλαμβάνεται ὑπὸ εἰδικῆς ἑταιρείας, σκοπούσης νὰ καρπῶται τὰς ἠλεκρικὰς ἐφευρέσεις τοῦ Edison. Ἱδρύσασα δ' ἡ ἑταιρεία αὕτη μέγα ἠλεκτρικὸν ἐργαστήριον καὶ ἐφοδιάσασα αὐτὸ διὰ μεγάλης βιβλιοθήκης καὶ ἱκανοῦ προσωπικοῦ θέτει

αὐτὸ ὑπὸ τὴν ἀνεξάρτητον διεύθυνσιν τοῦ Edison, ὅστις ἐν αὐτῷ μέχρι σήμερον ἐργαζόμενος ἐποιήσατο πλείοτας ὅσας γνωστὰς ἐφευρέσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσιν ὁ φωνογράφος, ἡ ἠλεκτρικὴ γραφίς, ὁ περιώνυμος ἠλεκτρικὸς λαμπτήρ, ποικίλαι ἠλεκτρικαὶ μηχαναὶ καὶ τέλος ὁ ἠλεκτρήλατος κινηματογράφος.

Σ. ΚΑΡΑΒΙΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Τῆς Παναγιᾶς τὸ πόδι.

(Φιλιατρὰ Τριφυλλίας).

Εἰς τὴ θέσι Στόμνιο 'ς ἕνα πωρὶ ἀπάνου, ποῦ τὸ βαροῦν τὰ κύματα, φαίνεται ἕνα ἀχνάρι μουλαριοῦ· εἶναι τοῦ μουλαριοῦ τῆς Παναγίας. Μιὰ φορά, 'πᾶνε πολλὰ χρόνια, ἔκανε τόση φουρτοῦνα, ποῦ καὶ τὰ ψάρια ἀκόμα ἐπεταγόντανε ὄξω ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ἕνα καράβι ἐκόντευε νὰ πέσῃ ἔξω καὶ νὰ γίνῃ τρίψαλα ἀπάνου 'ςτὰ τροχεῖλια. Τότε ὁ καπετάνιος καὶ οἱ ναύταις ποῦ ἦσαν καλοὶ χριστιανοί, ὄχι σὰν κ' ἐμᾶς τώρα, ἔκαμαν τὸ σταυρό τους μὲ πίστι, καὶ εἶπανε — «Βοήθα, Παναγιά μου» : καὶ ἡ Παναγία ποῦ ἤτανε ἐκεῖ κοντὰ καβάλλα 'ςτὸ μουλάρι της, ἐζύγωσε καὶ ἔρριξε τρία χαλικάκια 'ςτὴ θάλασσα, καὶ εὐτὺς ἡ θάλασσα ἔγινε λάδι λαπάντε, καὶ τὸ καράβι ἐγλύτωσε. Καὶ ἀπὸ τότε φαίνεται τἀχνάρι τοῦ μουλαριοῦ τῆς Παναγιᾶς ἀπάνου 'ς ἐκεῖνο τὸ πωρί.

Τὰ σμερδάκια

(Φιλιατρά)

Κοντὰ 'ςτὴ ρίζα τοῦ Βουνοῦ ποῦ λέγεται Ἅγιο—Λιᾶς εἶναι ἕνα κάρκανο, ποῦ τραβάει κάτοῦ βαθειά, ποῦ δὲ βρίσκει τὴν ἄκρη του κάνείς. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶναι ἡ χωλιὰ τοῦ σμερδακιῶνε. Ἕνα κοντόβραδο. μεσ' 'ςτὸ σούρουπο, ἕνας ζευγολάτης βλέπει τὸ βοιδι του νὰ σέρνεται κτὰ τὸ κάρκανο 'σὰν νὰ τὸ τραβάγανε ἀπὸ τὰ κέρατα. Πηλαλάει ὁ καλός σουκ ι' ἁρπάχνει τὰ νωρὰ τοῦ βοιδιοῦ του. 'Αλλὰ σὰν εἶδε πῶς ἐσουρνότανε κ' ἐκεῖνος μαζὶ μὲ τὸ βοιδι ἐξαπόλυκε τὴν νωρὰ ποῦ βαστοῦσε, κ' ἐτραβήχτηκε ἐκείθενε κάνοντα τὸ σταυρό του. Τὸ βοιδι ἔπεσε μέσ' 'ςτὸ κάρκανο μουγκρίζοντα. Τότε ἐκατάλαβε δὰ καὶ ὁ ζευγολάτης ὅτι τὸ βοιδι του τὸ τραβήξανε τὰ σμερδάκια, γιατὶ ἀπόκοντα εἶδε σπίθες καὶ φωτιὰ, λαμπάδες-λαμπάδες, νὰ βγαίνουνε ἀπὸ τὴν τρούπα τοῦ κάρκανου. Ἔφυγε κάνοντα τὸ σταυρό του καὶ λέγοντα «Μήστητι μου Κύριε,». Ἀλλὰ ἐσκιάχτηκε τόσο πολύ, ὥστε ποῦ ἔκοψε τὸ αἷμά του, καὶ ἔγεινε οὖλο ὅμπυο· καὶ ἀπὸ τότε πλιὰ δὲν εἶδε τὴν ὑγειά του.

Ἡ λάμνα

(Κυπαρισσία καὶ ἀλλαχοῦ)

Ἐνοῦ ἀγωγιάτη ἡ γυναῖκα (Λάμπω τὴν ἔλεγαν) εἶχε χάσῃ τέσσαρα παιδιά της ἅμα ἐπάταγαν 'ς τὰ τρία τέσσερα χρόνια· ἀπὸ βραδὺς τὰ ἐκοίμιζε καλά, καὶ τὴν αὐγὴ τὰ εὕρισκε σκασμένα 'ςτὸ στρῶμά τους. Τῆς τά πνιγε μιὰ λάμνα καὶ νὰ πῶς τὸ κατάλαβε. 'Σ ἕνα ταξείδι τοῦ ἀντρός της ἐσκιαζότανε νὰ κοιμηθῇ μοναχή της, καὶ γιὰ τοῦτο ἐκάλεσε μιὰ γειτόνισσά της νὰ τῆς κάμῃ συντροφιά. Εἶχε τότε ἕνα παιδὶ 'ςτὴν κούνια, κι' ἄλλο 'ςτὴν κοιλιά. Ἡ γειτόνισσά της ἐλαφροκοιμότανε, καὶ μυῖγα νὰ πέρναγε τὴν ἄκουγε 'ςτὸν ὕπνο της· μέσ' 'ςτὰ μεσάνυχτα τὸ λοιπὸν ἀκούει κρίκ ! τὴ πόρτα, καὶ βλέπει νὰ 'μπαίνῃ μιὰ ἀσπροφόρα 'ψηλὴ καὶ νὰ 'πηγαίνῃ ἴσα 'ςτὸ σκαφίδι τοῦ παιδιοῦ· ἡ γειτόνισσα τότε φωνάζει τῆς μάννας τοῦ παιδιοῦ σκιαχτὰ—σκιαχτά : «Μωρὴ Λάμπω !...Λάμπω.» 'Σ τὴ φωνὴ ἐτούτης γυρίζει ἡ Λάμνα σιγὰ—σιγὰ καὶ φεύγει. Πριχοῦ 'βγῇ ὅμως ἀπὸ τὴ πόρτα γυρίζει καταφαρμακωμένη καὶ λέει τῆς Λάμπως ποῦ εἶχε ξυπνήσῃ ἀπὸ τοῖς φωναῖς τῆς γειτόνισσάς της : - «Ἄιντε, καιμένη ! ἔχει χάρι εὐτουνῆς (καὶ ἔδειξε τὴ γειτόνισσα) εἰδεμὴ οὔτε ἐκεῖνο ποῦ ἔχεις 'ς τὸ σκαφίδι θὰ γλύτωνες, οὔτε κ' εὐτοῦνο ποῦ ἔχεις 'ςτὴν κοιλιά !».

Γιὰτί γκαρίζει ὁ γάϊδαρος.

(Τριφυλία.)

Ὁ Διάβολος οὔτε τὸ φτωχὸ τὸ γάιδαρο δὲν ἀφίνε-ἀπείραγο. Τρεῖς τέσσερες φοραῖς τὴν ἡμέρα 'πααίνει καὶ τοῦ λέει 'ςτ' αὐτί : «ἐψοφήσανε οὖλαις οἱ γαϊδάραις !» Ὁ γάϊδαρος τὸν ἀφιδεύεται καὶ βάνει τὰ κλαίματα 'σὰ γάιδαρος : «ΓΚΑά ! ΓΚΑά ! ΓΚΑά ! ». 'Σ τὰ τελευταῖα ὁ Διάβολος γιὰ νὰ τὸν κογιονάρῃ πιότερο τοῦ λέει : «Σιώπα, οὐρέ, κ' ἔμεινε καὶ μία γιὰ σέ». Καὶ ὁ γάιδαρος παύει τὰ κλαίματα τότες ἀρχίζει νὰ ρωτάῃ : «Ἄμ ποῦ ; Ἄμ ποῦ ; Ἄμ ποῦ ;»

Σ' ΕΝΑΝ ΠΟΙΗΤΗ

Στὸ Στ. Μαρτζώκη

Φτωχέ ! καὶ Σὺ 'ς τὸν κόσμο αὐτὸ γυρίζεις
Σὰν σύγνεφο θολὸ καὶ βουρκωμένο,
'Ακούω τὸ στέναγμό Σου τὸ θλιμμένο
Κι' αἰσθάνομαι τὸ δάκρυο ποῦ ραντίζεις...

Σὰν πέλαγος βογκάει φουρτουνιασμένο
Τὸ στῆθος Σου, κι' ὁλόγυρα σκορπίζεις
Τὸ Πάθος καὶ τὸ Μῖσος ἀγριεμμένο
Κι' ἔν' ἄλλον Κόσμο μυστηρίων χτίζεις...

Ἱεροφάντη ! ὦ 'Εσὺ ποῦ ἡ θρηνωδιά Σου
'Αντηλαλεῖ 'ς τὰ σπήλαια τῆς 'Οδύνης,
Στὰ γόνατα, λιγίζουμαι 'μπροστά Σου !...

Μές 'ς τῆς 'Ιδέας τὴν 'Εκκλησιὰ τὴ θεία
Τὸ πρόσωπό Σου ἀστράφτει, καὶ μᾶς δίνεις
Μιὰ φωτερὴ κι' οὐράνια κοινωνία !...

Θρασ. Ζωιόπουλος

Ἡ ποίησις εἶνε ἡ ζωὴ καὶ ἡ ζωὴ σημαίνει πάθησιν. Ἐκεῖνος δικαιοῦται νὰ κληθῇ ποιητής, ὅστις ἠρύσθη ἐκ τῶν παθήσεων τούτων ἀληθῆ μελῳδίαν.

(Κάρμεν Σύλβα)

'Από τὴν ἐξοχήν.

ΑΠΟ ΤΕΣ "ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΕς,,

ΤΟ ΓΙΓΑΝΤΟΔΕΝΔΡΟ

«Στὸν Τίμο Μωραϊτίνη»

Στάζει τὸ πρῶτο δάκρυο τοῦ 'Αποσπερίτου
ἀχνόφεγγο 'ς τοῦ πόνου τὴν θολὴ κοιλάδα
καὶ ὅπου ἀσπασθῇ χλωμὸ νεκράνθεμο ἡ ψυχή του,
μῦρο ζωῆς μοσχοβολάει καὶ ὠμορφάδα.

Γαλήνη ! 'Αλάληπτο ἡ σιγὴ τραγοῦδι ψάλλει
καὶ ναναρίζει μυστικὰ τοὺς πεθαμένους
καὶ νά ! 'σὰν ξωτικὸ μιὰ μάγισσα προβάλλει
καὶ γονατίζει μέσ' 'ς τοὺς τόπους τοὺς θλιμμένους.

Καὶ ὅσα ἀργυρᾶ φλουριὰ οἱ αἰθέριοι κάμποι κρύφτουν
τὰ σπέρνουν 'ς τὰ χυτὰ καὶ ὁλόξανθα μαλλιά της
καὶ ἄπειρα πνεύματα 'ς τὴν γῆ ἀπ' τὰ ὕψη σκύφτουν,
μορφὴ Θεοῦ νὰ πάρουν ἀπ' τὴν εὐωδιά της.

Μὰ ἡ πάρωρη διαβάτρα χώνει ὠργισμένη
τὰ χέρια της 'σὰν νεκροθάφτης μέσ' 'ς τὸ χῶμα
καὶ τῆς 'ρωτάει μιὰ νεφέλη, ποῦ διαβαίνει :
— Λευκὴ ὠμορφιά, ποιὰ εἶσαι καὶ ἀγρυπνᾷς ἀκόμα ;

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ 'Αγάπη· καὶ ἂν 'ρωτᾷς τί κάνω,
«τὸ μῖσος τὸ ἀκοίμητο ψυτεύω τώρα,
»ποῦ οἱ ρίζες του θάπλώσουν 'ς τῶν νεκρῶν τὴν χώρα
»καὶ ἡ κορφή του ὡς τὸν Θεὸ θὰ ψθάσῃ ἀπάνω.

»Τὴν προδομένη μου καρδιὰ ξεθεμελιώνω
»καὶ τὴν ψυτεύω μέσ' 'ς τὰ σπλάγχνα τοῦ Ταρτάρου
»καὶ ἀπὸ τοῦ μαύρου δένδρου μου τὸν κάθε κλῶνο
»ἐκδίκησι τὸ χέρι θὰ τρυγάῃ τοῦ Χάρου.

»Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀγνὴ 'Αγάπη· χρόνια μύρια
»πιστὴ ἀγκαλιὰ παντοῦ ἀνώφελα γυρεύω
»καὶ ποτισμένη ὅλα τῆς λύπης τὰ ποτήρια
»θὰ κοιμηθῶ κάτου ἀπ' τὸ δένδρο, ποῦ ψυτεύω».

. . . . . .

Τὸ ὕστερο δάκρυο τοῦ 'Αποσπερίτου στάζει
θαμπόφεγγο 'ς τἄψυχα βάθη τῆς ἀβύσσου,
ὅπου φυτρώνει τὸ ἄγριο μῖσος καὶ ἀγκαλιάζει,
'ς ἀν γιγαντόδενδρο, τὸ φῶς τοῦ Παραδείσου.

Ο ΗΛΙΟΣ

Βγαίνει ὁ Ἥλιος ἄφωνος
καὶ τοῦ ἀθέου ψυχὴ τὸν κράζει
σὲ σκοτεινὸ παράθυρο
καὶ αὐτὸς περνάει καὶ οὔτε κυττάζει.

Βγαίνει ὁ Ἥλιος ἄφωνος
καὶ ὅσοι τὸν βλέπουν κολασμένοι
σωριάζονται 'ς τὸν τάφο τους
καὶ αὐτὸς ἀδιάφορος διαβαίνει.

Βγαίνει ὁ Ἥλιος ἄφωνος
μὰ ἐγώ, 'ς τὸ φῶς του ποῦ ἀφουγκριοῦμαι
τῶν ἀθανάτων θρίαμβο,
'ς ἀν φοίνικας ξαναγεννιοῦμαι.

ΣΤΟ ΜΝΗΜΑ ΤΗΣ

'Εθέρισα μιὰν ἀγκαλιὰ
ἀπὸ τὰ κρῖνα, ποῦ ἔχεις σπείρει,
ὅταν 'λουλούδιαζες καὶ σὺ
μέσ' 'ς τῆς ζωῆς τὸ πανηγῦρι.

'Αγρύπνησα ὁλονυχτῆς
καὶ θεῖο τραγοῦδι ἔχω μάθει,
ποῦ τὄψαλλες ἕνα πρωΐ
χλωμὴ ἀπ' τοῦ ἔρωτα τὰ πάθη.

Καὶ λυπημένος ξεκινῶ
νἀλθῶ 'ς τὸ μνῆμα σου ἀπάνω,
τὸ θεῖο τραγοῦδι νὰ σοῦ εἰπῶ,
τἀχνὰ λουλούδια σου νὰ ράνω.

ΟΝΕΙΡΟ

Μὲ τῆς αὐγῆς τὸ σιγαλὸ
καὶ ἀγγελολάλητο τραγοῦδι,
ποῦ ἡμερώνει τὸν γιαλό,
τῆς χλόης ποῦ φιλεῖ τὸ χνοῦδι·

'Σ τὴν καταχνιὰ τὴν πρωϊνή,
μὲ τοῦ 'Ηλίου τὴν πρώτη ἀχτῖδα,
ποῦ ἀνθοβολάει φωτεινὴ
μέσ' 'ς τὴν ἀγνὴ καρδιὰ ἡ ἐλπίδα·

Τὴν ὥρα ἐκείνη τὴ χρυσῆ,
ποῦ ἀκόμα σιωποῦν τὰ πάθη,
μὲ 'ξύπνησες, ζωή, ἐσὺ
ἀπὸ τοῦ μηδενὸς τὰ βάθη.

Ὦ μάγισσα θεά, ζωή,
ἀλήθεια ζῶ 'ς τὸ φῶς τοῦ κόσμου;
Πές μου, ἔχω αἷμα καὶ πνοή,
πές μου ὄνειρο θωρῶ ἐμπρός μου;

Ι. Π. 'Ιωαννίδης.

Τὰ ἄνω ποιήματα τοῦ ἀληθῶς ἐμπνευσμένου μας ποιητοῦ κ. Ι. Π. 'Ιωαννίδη συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἐκδιδομένην μετ' ὀλίγον συλλογήν αὐτοῦ «Πικροδάφνες», περὶ τῆς ὁποίας ἐκτενῶς θέλομεν γράψει προσεχῶς.

ΑΡΧΑΙΑ ΗΘΗ
ΣΩΖΟΜΕΝΑ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Οὐδεὶς ἴσως τῶν ἀναγνωστῶν μου ἀγνοεῖ ὅτι πρῶτος κατὰ τὸ 1830 ὁ Γερμανὸς Φαλμεραϋερ ἠμφισβήτησε τὴν συγγένειαν τῶν νεωτέρων ἑλλήνων πρὸς τοὺς ἀρχαίους, ἀξιώσας ὅτι τὸ ἀρχαῖον ἑλληνικὸν ἔθνος κατεστράφη τελείως ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων 'Αβάρων καὶ Σλαύων. Βεβαίως δὲν εἶναι ἔργον τῆς παρούσης ἡμῶν πραγματείας νὰ ἀποδείξωμεν ἱστορικῶς τὸ ἐναντίον, ἄλλως ἀρκετὰ ὁ ἡμέτερος Κ. Παπαρρηγόπουλος ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ 'Ελληνικοῦ ἔθνους γράφει, ἀποδεικνύων τὸ σφαλερὸν τῆς θεωρίας τοῦ Φαλμεραϋερ. 'Ημεῖς ἀποδεικνύοντες ὅτι ἀρχαιότατα ἔθιμα τῶν ἑλλήνων διατηροῦνται ἔτι παρ' ἡμῖν τοῖς νεωτέροις, ἐμμέσως προσθέτομεν συμβολήν τινα εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ ἕλληνος ἱστορικοῦ λεχθέντα.

Γνωστότατον παρὰ πᾶσιν εἶναι τὸ ἔθιμον τοῦ νὰ βαυκαλῶσιν αἱ μητέρες τὰ τέκνα των, ἵνα ταχύτερον ἀποκοιμηθῶσιν. ᾄδουσαι συγχρόνως καὶ διάφορα ᾄσματα ὡς τὰ ἑξῆς.

Ὕμνε μου κάλο ὕμνε μου καλὲ ἀπολοιμητή μου 'μέρωσε κι' ἀποκοίμητε καὶ 'μένα τὸ παιδί μου	νὰ κοιμηθῇ ν' ἀναθραφῇ τὸν ὕπνο νὰ χορτάσῃ καὶ τὴν αὐγὴ νὰ σηκωθῇ νὰ παίξῃ νὰ γελάσῃ.

Τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄνω τετραστοίχου εὑρίσκομεν ὁμοίαν καὶ ὡς τρεῖς στοίχους τοῦ Θεοκρίτου, ἔνθα ἡ 'Αλκμήνη κοιμίζει τὸν 'Ηρακλέα, λέγουσα (εἰδ. ΙΘ' 1 - 10).

«εὕδετ' ἐμὰ βρέφεα γλυκερὸν καὶ ἐγέρσιμον ὕπνον,
εὕδετε ἐμὰ ψυχρά, δύ' ἀδελφέω, εὖσα τέκνα·
ὄλβιοι εὐνάζοισθε καὶ ὄλλιοι ἀῶ ἴδοιτε».

'Ο Πλάτων περὶ τοῦ ἐθίμου τούτου (ἐν Νομ. Ζ'. 790,4) λέγει· «ἡνίκα γαρ ἄν σοι βουληθῶσι κατακοιμίζειν τὰ δυσπονοοῦντα τῶν παιδίων αἱ μητέρες, οὐχ ἡσυχίαν αὐτοῖς προσφέρουσιν, ἀλλὰ τοὐναντίον κίνησιν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις ἀεὶ σείουσαι, καὶ οὐ σιγὴν ἀλλά τινα μελῳδίαν, καὶ ἀτεχνῶς, οἷον καταυοῦσι τῶν παιδίων»,ἤτοι ὅταν αἱ μητέρες θέλωσι νὰ ἀποκοιμίσωσι τὰ τέκνα των, κινοῦσιν αὐτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας των, ᾄδουσαι ἄτεχνα ᾄσματα.

Καὶ ὁ Σουίδας ἐν λέξει βαυκαλεῖν καὶ ὁ 'Ησύχιος τοιαῦτα περίπου λέγουσι.

Γνωστὸν ὡσαύτως, ὅτι ὅταν τὰ παιδία δὲν θέλωσι νὰ παύσωσι κλαίοντα, τότε αἱ μητέρες φοβίζουσιν αὐτὰ λέγουσαι· «θὰ σὲ πάρῃ ἡ μπαμποῦ, θὰ σὲ φάῃ ἡ ἀνεράϊδα» καὶ ἄλλα. Τοιοῦτόν τι ἀπαντᾷ ἐν Ξενοφῶντος 'Ελλην. 4, 4, 17 «ὥστε οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐπισκέπτειν ἐτόλμων, ὡς οἱ σύμμαχοι φοβοῦντο τοὺς πελταστὰς ὥσπερ μορμόνας παιδάρια».

Καθὼς σήμερον νομίζεται καταβιβαστικὸν ὑπὸ τῶν πλουσίων νὰ κομίζωσιν αὐτοὶ τὰ ὤνια ἐκ τῆς ἀγορᾶς, πρὸς τοῦτο δὲ μεταχειρίζονται τοὺς ὑπηρέτας καὶ τοὺς λούστρους, οὕτω καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦτο ἄδοξον οἱ ἐλεύθεροι νὰ πράττωσι τοῦτο, ἔδιδον δὲ τὰ ὤνια ὡς παῖδας καλουμένους *προυνείκας* καὶ *παιδαρίωνας* ὡς καὶ ὁ 'Ησύχιος ἐν λέξει *προύνεικος* ἀναφέρει. «Προῦνεικοι οἱ μισθοῦ κομίζοντες τὰ ὤνια ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς οὓς τινας *παιδαρίωνας* καλοῦσιν».

Γνωστὸν παρὰ πᾶσι τυγχάνει ὅτι πολλαὶ γυναῖκες ἀφιεροῦσιν εἰς τοὺς ἁγίους καὶ δὴ ἐν Ζακύνθῳ εἰς τὸν

ἅγιον Διονύσιον καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν νὰ πορευθῶσι μέχρι τοῦ ναοῦ ἵνα προσκυνήσωσιν ἀνυπόδητοι, πρὸς τούτοις καὶ νὰ κοιμῶνται ἐν τοῖς ναοῖς καὶ ἀναθήματα πολλὰ νὰ προσφέρωσιν. Τὸ τοιοῦτον ἔθιμον εἶναι ἀρχαιότατον. Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν *Θεσμοφορίων* αἱ γυναῖκες τῶν 'Αθηνῶν ἐποίουν πομπὴν εἰς 'Αθήνας ἀνυπόδητοι βαδίζουσαι ὄπισθεν ἁμάξης διὰ τῆς ὁποίας ἐκομίζοντο κάνιστρα περιέχοντα σύμβολα κλαδίων. ('Αριστοφ. Θεσμ. 262). Παρὰ Πολυδεύκει Α, 28 ἀναγινώσκομεν «τὰ ἀναθήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ στέφανοι, φιάλαι, ἐκπώματα, θυμιατήρια, χρυσίδες, ἀργυρίδες, στέμματα, ἄνθη». Καὶ ἐν 'Ομήρῳ ('Ιλ. Ζ. 297—303)

ἡ δ' ἄρα πέπλον ἑλοῦσα Θεανὼ καλλιπάρῃος
θῆκεν 'Αθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠυκόσμοιο

ἤτοι :

λαβοῦσα ἡ ὡραίας παρειὰς ἔχουσα Θεανὼ πέπλον
ἔθεσεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς ὡραίαν κόμην ἐχούσης 'Αθηνᾶς.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἴσως δὲ εὐκαιρίας τυχούσης καὶ ἄλλοτε νὰ πραγματευθῶ καὶ περὶ ἄλλων τοιούτων ἐθίμων, τὰ ὁποῖα νὰ ἀποδεικνύουσιν ὅτι ὁ σημερινὸς ἑλληνικὸς λαὸς καίτοι δὲν δύναται ἕνεκα τῶν περιστάσεων καὶ διότι ἀμνήμων ἐγένετο τῆς πατρίου ἱστορίας, νὰ ἐκτελέσῃ τι ἀνάξιον τῶν ἄθλων τῶν προγόνων, ὅμως εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ ρέει εἰσέτι ἀμιγὲς τῶν αἵμα τῶν Σαλαμινομάχων καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τειχῶν τῆς Κων]πόλεως πεσόντων,μάρτυς δὲ τούτου εἶνε ἡ ἐπανάστασις τοῦ1821.

Ν. Λεονταρίτης.

ΣΙΜΩΝΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΦΡΕΝΟΒΛΑΒΩΝ

Λίαν ἀκριβεῖς εἶνε αἱ στατιστικαὶ αἱ ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ 1870. 'Εν αὐταῖς μετ' ἐκπλήξεως βλέπει τις ὁπόσον ταχέως ηὔξησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν φρενοβλαβῶν· ὁ σπουδαιότερος δὲ λόγος τῆς αὐξήσεως ταύτης ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἡ φιλανθρωπία ἔλαβε μεγαλας διαστάσεις ἐν τῇ νεωτέρᾳ κοινωνίᾳ, καὶ περισυνέλεξε πάντα τὰ πάσχοντα μέλη ταύτης ἐν νεοδμήτοις καὶ ὡραίοις φρενοκομείοις, πολλαπλασιάσασα ταῦτα ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαρχόντων φρενοβλαβῶν καὶ μὴ ἐγκαταλείπουσα τούτους, ὡς ἄλλοτε συνέβαινεν, ἐν ταῖς φυλακαῖς ἢ ἐν τοῖς ὑπογείοις ἢ εἰς τὰς ὁδοὺς ἢ ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἐπαιτῶν, τυχοδιωκτῶν, κλεπτῶν ἢ αἰσχρᾶς διαγωγῆς γυναικῶν ἢ ἀνδρῶν.

Κατὰ τὰς στατιστικὰς τὰς μεταξὺ 1870 καὶ 1875 τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Αὐρώπης ἔχομεν τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς :

Γαλλία, ἐπὶ 36448793 κατοίκων ὑπάρχουσι 88467 φρενοβλαβεῖς, ἤτοι 1 φρενοβλ. ἐπὶ 412 κατοίκων.

'Εὰν ἐκ τῶν 88467 τούτων φρενοβλαβῶν ἀφαιρέσωμεν τοὺς 42077 τοὺς νοσηλευομένους ἐν τοῖς φρενοκομείοις, μένουσι 46390 διαιτώμενοι ἐκτὸς τούτων, κατ' οἶκον. 'Εκ τῶν 46390 δὲ τούτων, οἱ 35000 εἶνε βλᾶκες (idiots) ἐκ κρετινισμοῦ πάσχοντες (crétins) καὶ μωροὶ (imbéciles)· οἱ δὲ 11390 εἶνε κυρίως φρενοβλαβεῖς.

'Αγγλία,ἐπὶ 33500000 κατοίκων ὑπάρχουσι 90792 φρενοβλαβεῖς, ἤτοι 1 φρενοβλ. ἐπὶ 370 κατοίκων.

'Ο ὁλικὸς δὲ οὗτος ἀριθμὸς τῶν φρενοβλαβῶν διαμοιράζεται εἰς τὰ τρία κράτη, ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται ἡ Μεγάλη Βρεττανία ὡς ἑξῆς :

Κυρίως 'Αγγλία καὶ Οὐαλλία, ἐπὶ 24500000 κατοίκων 64136 φρενοβλαβεῖς :

ἤτοι 1 φρενοβλ. ἐπὶ 382 κατοίκων.

'Ιρλανδία ἐπὶ 5500000 κατοίκων 18456 φρενοβλαβεῖς.

ἤτοι 1 ἐπὶ 298 κατοίκων.

Σκωτία ἐπὶ 3500000 κατοίκων 8120 φρενοβλαβεῖς.

ἤτοι 1 ἐπὶ 431 κατοίκων.

Εἰς τὰ ἄλλα κράτη ὑρίσταται ἡ ἑξῆς ἀναλογία :

'Ελβετία, ἐπὶ 2700000 κατοίκων 13366 φρενοβλαβεῖς :

ἤτοι 1 ἐπὶ 202 κατοίκων.

'Αλλὰ ἐκ τῶν 13366 τούτων οἱ 5508 εἰσὶ βλᾶκες καὶ crétins.

ἤτοι 1 ἐπὶ 533 κατοίκων.

οἱ δὲ λοιποὶ κυρίως φρενοβλαβεῖς 8308 .

ἤτοι 1 ἐπὶ 325 κατοίκων.

Καὶ δι' ἅπαντα δὲ τὰ λοιπὰ κράτη αἱ στατιστικαὶ δίδουσι τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν περίπου. 'Εὰν θέσωμεν τὴν ἀναλογίαν 1 ἐπὶ 500 κατοίκων κατὰ μέσον ὅρον δι' ἅπαντα τὰ κράτη πλὴν τῆς Ρωσσίας, Τουρκίας,τῶν Παραδουναβείων χωρῶν καὶ τῆς 'Ελλάδος, τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Εὐρώπῃ φρενοβλαβῶν ἐκτὸς τῶν μνημονευθέντων κρατῶν ἔχει ὡς ἑξῆς :

Γερμανία	ἐπὶ	44000000	κατ.	88000	φρεν.
Αὐστρία	»	38000000	»	76000	»
'Ιταλία	»	28000000	»	56000	»
Βέλγιον καὶ 'Ολλανδία		9000000	»	18000	»
Δανία	ἐπὶ	1900000	»	3800	»
Σουηδία καὶ Νορβηγία		6200000	»	12400	»
'Ισπανία καὶ Πορτογ.		20800000	»	41600	»
Τὸ ὅλον	ἐπὶ	147900000	κατ.	295800	φρεν.

'Εὰν εἰς ταῦτα προσθέσωμεν τὰ πρότερον μνημονευθέντα κράτη, ἤτοι τὴν Γαλλίαν, 'Αγγλίαν καὶ 'Ελβετίαν, ἔχομεν :

'Επὶ 220.548.793 κατοίκων, 488.425 φρενοβλαβεῖς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν φρενοκομείων :

ἤτοι 1 φρενοβλ ἐπὶ 452 κατοίκων.

Οἱ πλεῖστοι ἀναλόγου κολοσσιαίου ἀριθμοῦ φρενοβλαβῶν κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 19ου ἐν Εὐρώπῃ ἢ ἐθανατοῦντο παντοιοτρόπως ἢ ἔζων κατατηκόμενοι ἐν τῇ μεγαλειτέρᾳ δυστυχίᾳ καὶ ἀθλιότητι !

— 'Ομιλεῖ τις σπουδαίως περὶ ἀνθρώπων εὖ ἠγμένων, περὶ ἀναγώγων οὐχί.

— Εἶνε ἀνάξιοι καὶ τῆς περιφρονήσεως αὐτῆς, οἱ μὴ ἀποκρινόμενοι εἰς ἐπιστολήν, οἱ μὴ ἀνταποδίδοντες ἐπίσκεψιν καὶ οἱ μὴ ἀντεπιστέλλοντες τὸ ἐπισκεπτήριόν των ἐγκαίρως.

— 'Εμπιστοσύνην εἰς ἑαυτοὺς ἔχουν οἱ μεγαλοφυεῖς καὶ βλᾶκες. 'Αλλ' οἱ μεγαλοφυεῖς ἐπιτυγχάνουν εἰς τὰ ἔργα των, ἐνῷ οἱ βλᾶκες μόνον τὸν οἶκτον ἢ τὸν γέλωτα προκαλοῦσιν.

— Τὸ πρῶτον καθῆκον ἑνὸς χρηστοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος σέβεται τὸν ἑαυτόν του, εἶνε νὰ ἦνε συνεπὴς εἰς τὰς ἰδέας του.

ΑΝΔΡΕΟΥ Δ. ΝΙΚΟΛΑΡΑ

Ο ΚΑΛΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ

Κωμῳδία ἔμμετρος εἰς πράξεις τρεῖς

(Συνέχεια προηγουμένου φύλλου)

Σπαθαρέας
Χρυσῆ καρδιὰ αὐτὸς ὁ Καλλικάντζαρος!
Ἀντωνάκης
(Λαμβάνων τὸ δέμα ἐκ τῆς τραπέζης)
Ὤ, ἴσα. ἴσα, ὁ μπονομᾶς τῆς θείας μου.
Φώφη
Καὶ ἄλλη γάτα ;
Ἀντωνάκης
Κᾶτι τι καλλίτερον.
Φώφη
Νὰ τὸ ἰδῶ.
Ἀντωνάκης
Κατόπιν· περιέργειαν
μεγάλην, βλέπω, ἔχεις.
Φώφη
Μυστικότητα
καὶ σύ, τοιαύτην πάλιν!
Σπαθαρέας (Γελῶν)
Ποῦ ἐσμίξατε !
Ἀντωνάκης
Τὰ ἄκρα, βλέπεις, συναντῶνται.
Φώφη
Αἴ, λοιπὸν
τί ἔχεις ἐκεῖ μέσα ;
Ἀντωνάκης
Ἕνα φόρεμα
τῆς θείας μου.
Φώφη (Βλέπουσα αὐτὸ)
Ὡραῖον καὶ κατάλληλον
διὰ τὴν ἡλικίαν της.
Ἀντωνάκης
Τί εἶπες ; τί ;
νὰ μὴ σ' ἀκούσ' ἡ θεία μου· εἶν' ἱκανὴ
νὰ σοῦ θυμώσῃ· δὲν τὸ παραδέχεται
ποτὲ ὅτ' εἶναι γραῖα.
Φώφη (Γελῶσα)
Νόστιμον κι' αὐτό !
Τί μουσικὴν νὰ ψάλλω τώρα θέλετε ;
Σπαθαρέας
Ὄχι βαρεῖαν· ἐλαφράν.
Ἀντωνάκης
Τῆς ἐλαφρᾶς
φιλολογίας· ψάλλε τέλος κᾶτι τι.
Ἀλήθεια. πρέπει νὰ εἰξεύρῃς, Φώφη μου,
τῆς θείας τῆς ἀρέσουν τὰ παλαιϊκά.
Δρεψᾶτε πάλιν, ἐρασταί· καὶ τάλλο τὸ
«κι' ἂν ἦσαι ὡραῖα τί χρησιμεύει
ὁπόταν ἔχῃς σκληρὰν ψυχήν.»
(Ἡ Φώφη κάθηται ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου καὶ ψάλλει)
Σπαθαρέας (Χειροκροτῶν)
Λαμπρά ! Ὡραία ! καιρὸς νὰ πηγαίνωμεν.
Φώφη
Τώρα νὰ βάλλω τὸ ἐπανωφόρι μου.
Ἀντωνάκης
Ἔλα νὰ στὸ φορέσω.
Φώφη
Εἶναι περιττόν.
Σπαθαρέας
Πάρετε ὅτι ἔχετε νὰ πάρετε.
Μὴ λησμονήσῃς καί...
Φώφη
Τὴ γάτα.
Ἀντωνάκης
Ἔχουσιν
οἱ φύλακες τὴν γνῶσιν· ἡσυχάσατε !
(Φεύγουν)

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Ζαχαροῦλα καὶ Καλλικάντζαρος

Ζαχαροῦλα
Ἔφυγαν τέλος πάντων καὶ νοικοκυρὰ
ἐγὼ 'μαι τώρα· ἄ, ὁ Καλλικάντζαρος
ἔφερε ἄνω κάτω τὸ στομάχι μου.
(Βλέπουσα κινούμενον τὸ παραπέτασμα)
Ποιὸς εἶν' ἐκεῖ ; Χριστέ μου, Παναγία μου !
Ὤ, κλέφταις, κλέφταις !
Καλλικάντζαρος
Μὴ φωνάζῃς, τζόγια μου !
Δὲν εἶμαι κλέφτης· ἐσὺ μοῦκλεψες μ' ἐκειά
τὰ κλέφτικα τὰ μάτια τὴν καρδία μου,
κ' ἦλθα ξαπόστο νὰ μοῦ δώσῃς σούμπιτο
καὶ σὺ τὴν ἐδική σου, νὰ μπατάρουμε.
Ζαχαροῦλα
Φύγε ! Τί θέλεις, Καλλικάντζαρε, ἐδῶ ;
Καλλικάντζαρος
Τί θέλω !
Ζαχαροῦλα
Φύγε ! φύγε !
Καλλικάντζαρος
Μὴ φωνάζῃς, μή.
Ἐγὼ νὰ ξέρῃς, τζόγιαμ', ἐκατάλαβες,
μ' οὖλα τὰ φύλλα τσὴ καρδίας σ' ἀγαπῶ.
Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀμορόζος ψεύτικος
π' ἀλλάζει τσ' ἐρωμέναις σὰν 'πουκάμισα.
Ζαχαροῦλα
Τί θέλεις ἐδῶ μέσα ; Φύγε γρήγορα !
Θενὰ σηκώσω μὲ φωναῖς τὴ γειτονιά.
Καλλικάντζαρος
Ἔχω ἀμόρε κ' ἔχω τὰ προσόντα μου !
μὲ μία πηδησία ν'ἀναβῶ 'ψηλὰ
στὴ πρώτη σκάλα, σέντζα φάλτσο. τἄκουσες.
Ζαχαροῦλα
Φύγε σὲ εἶπα ! Θενὰ βάλλω τῆς φωναῖς
κ' εἶναι ἐδῶ τὸ τμῆμα τ' ἀστυνομικό...
Καλλικάντζαρος
Πές μου στὸ θέο σου πῶς μὲ στοχάζεσαι ;
Γαμπρὸ φαμόζο σὰν ἐμένα δεύτερο
σ' ὅλο τὸν κόσμο δὲν θὰ ναῦρῃς, τζόγια μου.
Σὰν δυὸ περιστεράκια μέσα στὴ φωλιὰ
μ' ὅλο ἀγάπη καὶ φιλιὰ θὰ ζήσουμε.
Τόσῳ καιρὸ φερμάρω σὰν λαγωνικὸ
νὰ βρῶ τὸν τρόπο. νὰ σοῦ πῶ πῶς σ' ἀγαπῶ.
Χωρὶς ἐσὲ νὰ ζήσω ἐμποσίμπτιλε !
Ἔλα σιμά μου· βάλ' τ' αὐτί σου, τζόγια μου,

νὰ 'δῇς πῶς κουδουνίζει ἡ καρδία μου
ἀπ' τὴν ἀγάπη, σὰν καμπάνα ρούσικη !
Μὴ μὲ φοβᾶσαι, Ἀφροδίτη μου ! Ἐκειὸς
ὁ ἔρωτας ὁ γυιός σου μ' ἔφερεν ἐδῶ.
Ξαπόστο ἦρθα γιὰ τὰ σένα· σ' ἀγαπῶ !
Πταίω γιὰ δαῦτο ! Ἡ ἀγάπη, τζόγια μου,
νὰ καταλάβῃς, εἶναι πρᾶμμα φυσικό.
Οὖλη ἡ φύση ἀγαπᾷ· καὶ τὰ πουλιά,
ποῦ εἶναι μία στάλα ἐρωτεύονται.
κ' ἐγὼ ποῦ εἶμαι ἕνας...Καλλικάντζαρος ! !
ἄνθρωπος φιναλμένος· μὲ καρδία καί...
μὲ σεντιμέντο· θέλεις νὰ μὴν ἀγαπῶ ! !
Ζαχαροῦλα
Φύγε, σὲ λέγω, γρήγορα !
Καλλικάντζαρος
Δὲν τὸ κουνῶ,
ἂν δὲν μ' ἀφήσῃς νὰ φιλήσω ἥσυχα
χωρὶς φωναῖς κι' ἀντάραις τὰ ματάκια σου,
τὰ ζαχαρένια, Ζαχαροῦλα μ' ζάχαρ.
Ζαχαροῦλα
— Ἄχ, τί νὰ κάνω ! Παναγιά μου, βόηθα με !
Καλλικάντζαρος
Στάσου ! Μὴ φεύγῃς, πέρδικά μου πλουμιστή !
Αὐτὴν τὴν ἀναγοῦλα ποῦ λὲν 'πανδρειά,
νὰ μὴ τὴν κάνω ἔλεγα στὴ ζῆσι μου.
Μὰ ἔτσι σ' εἶδα γνώμη ἄλλαξα εὐθύς.
Ἂν δὲ σὲ πάρω, τζόγια μου, θὰ φουρκισθῶ.
Ζαχαροῦλα
Μακάρι νὰ τὸ κάνῃς ! !
Καλλικάντζαρος
Θενὰ κολασθῇς ! !
Θὰ ἔχῃς σύ, τὸ κρίμα· μὰ τὸν ἅγιο !
Ζαχαροῦλα
Ἄχ, Παναγιά μου ! Φύγε σὲ παρακαλῶ.
Φύγε ἀμέσως ἀπὸ τὴν ὀξόπορτα,
νὰ μὴ σὲ 'δῇ κι' ὁ κόσμος καὶ ρεζιλευθῶ !
Καλλικάντζαρος
Τὸν κόσμο τὸν ἰνφάμε ! Ἕνα ὅβολο
δὲν δίδω 'γὼ γιὰ δαῦτον. Τίποτσι καὶ σύ,
μὴ δίδῃς, γιὰ τὸν κόσμο, ἂν θές, τζόγια μου,
καλὰ νὰ τὴν περάσῃς τούτη τὴ ζωή.
Νὰ μὴ σὲ γνοιάζῃ τίποτσι· ἐκατάλαβες !
Τὸ δίχως ἄλλο πάντα κᾶτι θανὰ 'βρῇ
ὁ κόσμος ὁ ζηλιάρης πίσω σου νὰ 'πῇ.
Ὅτι σ' ἀρέσει κάνε, ἐκατάλαβες !
Ζαχαροῦλα
Μ' ἀρέσει τώρα νὰ ἰδῶ τὴ ράχι σου.
Αὐτὸ μ' ἀρέσει ἐμένα.
(Μιμουμένη τὴν ἑπτανησιακὴν προφορὰν)
Ἐκατάλαβες !
Καλλικάντζαρος
Ἐγὼ δὲ φεύγω· θ' ἀποθάνω πλάϊ σου,
ἀφρόπλαστε φονιά μου ! Ἐτελείωσε
Τί νὰ τὴν κάνω δίχως τὴν καρδία σου
τέτοια ζωὴ ἰνφάμε, θανὰ φουρκισθῶ !
Ζαχαροῦλα
Πιὲ ξύδι, ξύδι, νὰ περάσ' ἡ φούρκα σου...
Καλλικάντζαρος (Πλήρης θυμοῦ)
Πάψε,μουρέ,τσὴ μπάρτζολες καὶ τσὴ μπαρτζολαρίες
μὴ σπαβενταρ'ἠγειτονιὰ ἀπὸ τσὴ κουμπουρίαις...
Ζαχαροῦλα
Τσὴ κουμπουρίαις ! !
Στάσου 'δῶ περίμενε. (φεύγει)
Καλλικάντζαρος
Διάολε ! θενὰ πῆγε στὴν πολίτσια !
Ἔπεσα, Σατανᾶ μου, στὴν παγίδα μου !
Ζαχαροῦλα (Εἰσέρχεται κρατοῦσα πολύκροτον)
Φύγε ἀμέσως σοῦ πετάω τὰ μυαλά.
Καλλικάντζαρος
Ὤ ! Ὤ ! ρεβόλβερ ! Μή ! τὸ λύκο πρόσεχε !
Πάω καλιά μου· φιύγω, φεύγω...Διάολε !
Ὁ ἄγγελός μου 'μοιάτει τὸν Ἀρχάγγελο !
Ἁρματωμένος εἶναι ! Πῶ, πῶ, πῶ, πῶ, πῶ ! !
(Φεύγει περίτρομος ἐνῷ καταπετάννυται ἡ αὐλαία.)

Ο ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΘΕΟΣ ΠΑΝ

ΠΑΝΟΣ ΕΡΩΤΕΣ

Σύριγξ — Πίτυς — Ἠχὼ — Σελήνη — Ἄρτεμις — Αἴγη — Πειθώ.

Τῷ Πανὶ ἀπεδίδετο ἡ εὕρεσις τῆς σύριγγος, ὁ δὲ Ὀβίδιος (Metam. 689—712) ὡς πρὸς τὴν εὕρεσιν αὐτῆς ἔπλασε τὸν ἑπόμενον μῦθον.

«Ἐν τοῖς χιονοσκεπέσι Ἀρκαδικοῖς ὄρεσι μεταξὺ τῶν Ἀμαδρυάδων τῆς Ἀρκαδίας νυμφῶν ἦν ἐπισημοτάτη μία Ναϊάς, ἣν αἱ ἄλλαι νύμφαι Σύριγγα ἐκάλουν. Πολλάκις αὕτη τοὺς ἑπομένους αὐτῇ Σατύρους περιέπαιζε καὶ τοὺς ἄλλους θεούς, οἵτινες τὸ δάσος καὶ τοὺς ἀγροὺς ἔχουσι. Τῇ Ἀρτέμιδι αὕτη ὁπαδὸς ἦν διὰ τὴν ἐνασχόλησιν καὶ παρθενίαν αὐτῆς καὶ τῷ τρόπῳ τῆς Ὀρτυγίας θεᾶς ἐνδεδυμένη ἐφενάκιζε, ὥστε ἠδύνατο νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἡ τῆς Λητοῦς κόρη. Ταύτην ἐκ τοῦ Λυκαίου ὄρους καταβαίνουσαν εἶδέ ποτε ὁ Πὰν καὶ πρὸς αὐτὴν τρέχει, ἀλλ' ἡ νύμφη φεύγει δι' ἀβάτων τόπων, ἕως οὗ πρὸς τὸ ῥεῦμα τοῦ ἀργυρωδίνου Λάδωνος ἔφθασε. Ἔνθα ἡ νύμφη, τῶν ὑδάτων κωλυόντων τὸν δρόμον αὐτῆς, ἱκετεύει τοὺς ποταμίους αὐτῆς ἀδελφούς, ὅπως μεταμορφωθῇ εἰς κάλαμον, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἐν ᾧ δ' ἤδη ὁ Πὰν νομίζει ὅτι ἡ νύμφη παρ' αὐτοῦ συνελήφθη, κατέσχε καλάμους ἀντὶ τοῦ τῆς νύμφης σώματος, καὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ στενάζοντος, οἱ ἄνεμοι κινηθέντες παρήγαγον διὰ τοῦ καλαμῶνος ἦχον λεπτὸν καὶ ὅμοιον πρὸς μεμψιμοιροῦσαν γυναῖκα, ὅθεν ὁ Πὰν θελχθεὶς ἐκ τοῦ ἀήθους ἤχου, συνῆψε κηρῷ ἀνομοίους καλάμους καὶ κατεσκεύασε τὸ γνωστὸν αὐλητικὸν ὄργανον, ᾧ τὸ ὄνομα τῆς φιλτάτης αὐτοῦ ἔδωκε».

Σημειωτέον δ' ὅτι,κατὰ Παυσανίαν(8, 38), τὸ μέλος τῆς Σύριγγος εὑρέθη ἐπὶ τῶν Νομίων ὀρέων, κατὰ τὸ χωρίον Μέλπειαν,τὸ οὕτω κληθὲν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν. Καθ' ἕτερον δ' ὅμως μῦθον, ὁ Πὰν κατελθών ποτε εἰς παράλιον καὶ εὑρὼν κοχλιάριον κατεσκεύασε τὴν πρώτην σύριγγα, ἧς τὴν κατασκευὴν καὶ χρῆσιν ἐδίδαξε εἶτα τοῖς ἀνθρώποις.

Ἕτερος ὡσαύτως χαρίεις μῦθος εἶναι ὁ ἑπόμενος, ἀναφερόμενος τῷ Πανί, Βορέᾳ καὶ Πίτυϊ. (Μυθογ. Westerm. 381. Propert 1, 18. Λογγ. 1, 36).

«Τῆς νύμφης Πίτυος ἐρῶσι Πὰν τε καὶ Βορέας· ἐρίζοντες δ' ὅμως περὶ τῆς διακατοχῆς τῆς νύμφης ἀνέθηκαν ταύτῃ τὴν αἵρεσιν. Ἐπιθυμῶν δ' ἑκάτερος κρείττων ταύτῃ νὰ φανῇ, ἐπεδείκνυε τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ ἀ-

γαθά. Καὶ ὁ μὲν Βορέας λαμπρὸς πνέων καὶ δένδρα κάμπτων καὶ ἄλλα πρόρριζα καταρρίπτων δὲν προσήλκυσε τὴν νύμφην, ὁ δὲ Πὰν ὀρχούμενος καὶ ταύτῃ φέρων δῶρα ἐκ τῶν ἀναθημάτων, ἅτινα αὐτῷ παρὰ τῶν ποιμένων ἦσαν, προκρίνεται παρὰ τῆς νύμφης. Βαρέως δὲ φέρων ὁ Βορέας ἐπὶ τῇ χαλεπῇ αὐτῷ τῆς Πίτυος ἐκλογῇ σφοδρὸς πνέει καὶ κατὰ πετρῶν κρημνίζει τὴν νύμφην, ἥτις, ὡς εἰκός, συντριβεῖσα ἀπέθανε. Ἰδοῦσα δ' ὅμως ἡ Γῆ τὸ πάθος τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νύμφης ᾤκτιρε ταύτην καὶ εἰς ὁμώνυμον φυτόν, τὴν πίτυν, μετεμόρφωσε. Ὅτε δὲ Βορρᾶς ἔπνεε, ἐνομίζετο ὅτι ἡ πίτυς ἀλγοῦσα ἐθρήνει, ἐν ᾧ περὶ τοῦ Πανὸς ἐπιστεύετο, ὅτι στέφανον ἐκ πίτυος ἐφόρει πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἀγαπητῆς αὐτοῦ».

Ἔτι δ' ὁ Πὰν ἐγένετο ἐραστὴς τῆς Ἠχοῦς, ἀφ' ἧς τὴν μαγεύτριαν Ἴυγκα ἐγέννησεν. Ἐνέβαλε δὲ τῷ Πανὶ τὸν τῆς Ἠχοῦς ἔρωτα ἡ Ἀφροδίτη, ὀργισθεῖσα ὅτι ἔκρινε αὐτῆς ὡραιότερον τὸν Ἀχιλλέα τὸν υἱὸν τοῦ Διὸς καὶ Λαμίας (Πτολεμ. Καιν. Ἱστορ. ΣΤ').

Περὶ Πανὸς καὶ Ἠχοῦς ὑπάρχει παρὰ Λόγγῳ (Γ.6) ἐκτενὴς μῦθος, ὃν ἀμέσως ἐν συντόμῳ διερχόμεθα.

«Ἡ Ἠχώ, νύμφη θνητή, ἀνατραφεῖσα παρὰ τῶν Νυμφῶν, ἐδιδάχθη τὸ σύριγμα, τὸν αὐλόν, τὴν κιθάραν καὶ πάντα χορὸν καὶ ᾆσμα παρὰ τῶν Μουσῶν, μεθ' ὧν διηνεκῶς διέτριβε παίζουσα καὶ ᾄδουσα. Φιλοῦσα δὲ τὴν ἐρημίαν ἀπέφευγε θεούς τε καὶ ἀνθρώπους, καὶ ἠρνεῖτο τὸν ἔρωτα αὐτῶν. Ὁ Πάν, ὥσπερ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, μὴ δυνάμενος νὰ δελεάσῃ αὐτὴν μαίνεται καὶ ἐμβάλλει παράδοξον μανίαν τοῖς ποιμέσι, οἵτινες ἐμπεσόντες ὡς λύκοι λυσσῶντες κατὰ τῆς Ἠχοῦς κατακερματίζουσι αὐτὴν καὶ διασπείρουσι τὰ ἔτι ᾄδοντα αὐτῆς μέλη ἀνὰ τὴν γῆν. Ἡ Γῆ δ' ὅμως χαριζομένη ταῖς Νύμφαις συνέλεξε καὶ ἐνεταφίασε τὰ τῆς Ἠχοῦς λείψανα, ἅτινα ἠχοῦντα μιμοῦνται πάντα, θεούς, ἀνθρώπους, ὄργανα· μιμοῦνται δὲ τὴν φωνὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ Πανός, ὅστις ἐπὶ τῇ ἀντηχήσει θορυβεῖται καὶ ὡς μαινόμενος ζητεῖ τὸν μιμητήν». Ἐπὶ τούτοις ὁ Πὰν ἠράσθη καὶ τῆς Σελήνης, ἣν κατά τινα μῦθον ὡδήγησε εἰς τὸ δάσος δωρησάμενος αὐτῇ δέρας ἐξόχου λευκότητος. Τέλος δὲ ὁ Πὰν μνημονεύεται ἐρασθεὶς τῆς Χάριτος Πειθοῦς, τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν διεπείρα ὑπὸ μορφὴν τράγου, καὶ τῆς Αἰγης, ἀφ' ἧς, κατά τινας, ἐγέννησε τὸν Αἰγίπανα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἐρώτων τοῦ Πανός, προσεχῶς δὲ θὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῆς ἱστορίας τῆς λατρείας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Ἀρκαδικοῦ θεοῦ.

Νῖκος Α. Βένς.

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ μεγαλήτερον ἄνθος καὶ τὸ μεγαλήτερον δένδρον ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε κατὰ τὸν Οὐάτσωνα ὁ *τιτὰν ὁ ἀμορφόφαλλος* (ἀροειδές), τὸ ὁποῖον φύεται ἐπὶ τῆς νήσου Σουμάτρας παρὰ τὸ ἡφαίστιον Σιγγαλάγγον, τὸ φυτὸν τοῦτο ἕως ὅτου ἀνθίσῃ, ἀποκτᾷ ἓν φύλλον μόνον καὶ μήκους 15 μέτρων! Ὁ κάλυξ τοῦ ἄνθους κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὁμοιάζει πρὸς χώνην πλάτους 1,20 μέτρου, ἡ δὲ στεφάνη φθάνει μέχρι ὕψους 1,40. Ἡ ἀναδιδομένη ὀσμὴ τοῦ ἄνθους τούτου εἶνε λίαν βαρεῖα.

Τὸ μέγιστον δὲ δένδρον εἶνε τὸ *Βαοβὰβ* τὸ ἐπικληθὲν «Ἀδαυσωνία» κατατάσσεται δὲ εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν Μαλαχοειδῶν καὶ ἀπαντᾷ εἰς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τῆς Ἀφρικῆς. Τὸ ἄνθος αὐτοῦ συνίσταται ἐκ πέντε σαρκωδῶν σεπάλων καὶ ἰσαρίθμων πετάλων, ὁ δὲ ὕπερος ἔχει ὕψος πέντε ὑφεκατομέτρων, οἱ καρποὶ αὐτοῦ ἔχουσι μέγεθος ὑδροπέπονος. Τοῦ δένδρου τούτου ἡ ζωὴ ἐπὶ πολὺ παρατείνεται ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν ξυλωδῶν αὐτοῦ στρωμάτων ἐπορίσθησαν τὸ συμπέρασμα ὅτι ζῇ πλέον τῶν 5,000 ἐτῶν, ἡ διάμετρος αὐτοῦ φθάνει τὰ 50 μέτρα. Πολλοὶ τῶν ἰθαγενῶν ἐκλέγουσι τὸν κορμὸν τοῦ γίγαντος αὐτοῦ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου καὶ τὴν πλέον στερεὰν κατοικίαν.

∞

Πλύσις φραουλῶν (ἢ χαμαικεράσων). Ἐπειδὴ αἱ πλεῖσται τῶν φραουλῶν κατὰ τὴν ὡρίμανσιν καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους προσέγγισιν καλύπτονται ὑπὸ χώματος καλὸν εἶνε νὰ μὴ πλύνωνται δι' ὕδατος, διότι πολὺ ἐκ τοῦ ἀρώματος αὐτῶν ἀποβάλλουσι. Θέτομεν λοιπὸν αὐτὰς ἐντὸς βεβρεγμένου χάρτου μουσσελίνης καὶ τὰς ἀναταράσσομεν κατ' ἐπανάληψιν· τότε τὰ μόρια τοῦ χώματος προσκολλῶνται ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ οὕτως αἱ φράουλαι καθαρίζονται χωρὶς νὰ χάνωσι ποσῶς ἐκ τοῦ ἀρώματος αὐτῶν.

∞

Προφύλαξις τῶν καρπῶν ἀπὸ τῶν σκωλήκων.—Ὡς συντελεστικὸν μέσον κατὰ τῶν σκωλήκων συνιστῶσι τὴν διπβρεξιν τῶν δένδρων δι' ὕδκτος περιέχοντας ὄξος· (10 γραμμ. ὄξος εἰς λίτραν ὕδατος) δὶς τοῦ ἔτους γίνεται ἡ ἐπιβροχὴ ἡ μία ὅταν ἀνοίγωσι τὰ ἄνθη καὶ ἡ δευτέρα ὅταν πίπτωσι τὰ πέταλα. Φαίνεται ὅτι ὀσμὴ τοῦ ὄξους ἀποτρέπει τὰ διάφορα ἔντομα καὶ τὰς μυίας τοῦ νὰ ἐπικάθηνται καὶ ἀποθέτωσι τὰ ὠά αὐτῶν ἐπὶ τῶν τρυφερῶν καρπῶν καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὠῶν ἀναπτύσσονται οἱ σκώληκες.

∞

Διατήρησις γεωμήλων κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Schribaux. Τὰ γεώμηλα τῆς ἐσοδείας τοῦ παρελθόντος ἔτους ἵνα διατηρηθῶσι καθ' ὅλον τὸ ἔαρ καὶ καθ' ὅλον τὸ θέρος ἀποκόπτωσι τὰ τυχὸν αυτρώνοντα βλαστίδια καὶ ἐμβαπτίζουσι τὰ γεώμηλα εἰς διάλυσιν θειϊκοῦ ὀξέος 1 ½ - 2 ὀκάδων εἰς εἰς 100 ὀκάδας ὕδατος. Μετὰ τὴν ἐμβάπτισιν ἀφίνουσι τὰ γεώμηλα νὰ στραγγίσωσιν, ἀλλὰ πρέπει πάντοτε νὰ ἀποβάλλωνται τὰ ἀσθενῆ γεώμηλα ἐκ τοῦ σωροῦ. Ὁ μέγας χημικὸς Schloesins συμβουλεύει τὴν χρῆσιν διαλύσεως τοῦ διθειούχου νατρίου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ θειϊκοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον εἶνε καὶ ἀκριβὸν καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας νὰ κάμωσι τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, διότι καίει τὰς χεῖρας τοῦ μὴ γνωρίζοντος νὰ χειρισθῇ τὸ ὑγρὸν τοῦτο.

∞

Αἱ ἰνδικαὶ ὄρνιθες (ἰνδιάνοι κοῦρκοι) γεννῶσι 10—20 ὠά. Ἐπωάζουσι δὲ μετ' ἐπιτυχίας 16—17 ὠά. Ὅταν τὰ ὠὰ γεννῶνται πρέπει τὸ ταχύτερον νὰ ἀποσύρωνται ἀπὸ τῆς φωλεᾶς, διότι ὁ ἄρρην ἰνδιάνος τρώγει αὐτά. Τὰ ὠὰ ταῦτα τοποθετοῦνται ἐπὶ ρινισμάτων ξύλων. Θέτουσι τὴν ἰνδικὴν ὄρνιδα νὰ ἐπωάσῃ εἰς φωλεὰν κατασκευαζομένην ἐκ βρύων (μούσκουλι) ἐπὶ τῶν ὁποίων ρίπτουσι πολὺ μικρὰν ποσότητα πιπέρεως, ἵνα προφυλάττωσι τὸ πτηνὸν ἀπὸ τῶν φθειρῶν καὶ τῶν ψύλλων. Τὴν φωλεὰν διὰ τὴν ἐπώασιν πρέπει νὰ τοποθετηθῶσι κατὰ προτίμησιν εἰς ὑπόγεια μετρίως ξηρά, θερμὰ καὶ εὐκόλως ἀεριζόμενα. Παρετηρήθη ὅτι εἰς τοιαῦτα ὑπόγεια ἡ ἰνδικὴ ὄρνις ἐπωάζει ἐπιτυχῶς περισσότερα ὠά, διότι

θὰ ἔχῃ ἡσυχίαν καὶ θερμοκρασίαν σταθεράν.

∞

Κατὰ τῆς ψώρας τῶν ὀρνίθων. — Πρέπει αἱ ὄρνιθες νὰ διανυκτερεύωσι στηριζόμεναι ἐπὶ κλώνων νεαρῶν συμπίκου (ζαμπούκου), τῶν ὁποίων ἀφαιροῦσι πρῶτον τὴν ἐντεριώνην (τὴν ψύχαν) καὶ κάμνουσιν ἐπ' αὐτῶν πολλὰς ὀπάς. Καθ' ἑκάστην πρωίαν σηκώνουσιν αὐτὰ τὰ ξύλα καὶ τινάζουσι καθέτως ἐπὶ χάρτου, ὅπου ἄπειρα ἔντομα τῆς ψώρας ζῶντα πίπτουσι. Τὸ τίναγμα τῶν ξύλων γίνεται κατὰ πᾶσαν πρωίαν, ἕως ὅτου ἐξαλειφθῶσι βαθμηδὸν ὅλα τὰ ἐντομίδια τὰ προξενοῦντα τὴν ψώραν. Ἀντὶ στηριγμάτων σαμπίκου δύναταί τις νὰ μεταχειρίζηται καλάμια τρυπημένα εἰς πολλὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα τινάζουσιν ἐπὶ χάρτου κατὰ πᾶσαν πρωίαν.

Ἀλέξ. Ν. Γεωργακόπουλος

Καθηγητὴς τῆς Βιομηχ καὶ Ἐμπορ. Ἀκαδημίας

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΦΘΙΣΕΩΣ

Ὁ Ἐρικοὺρ καὶ ὁ Ρισσὲ ὑπέβαλον εἰς τὴν Ἰατρικὴν Ἀκαδημίαν τῶν Παρισίων ἀνακοίνωσιν περὶ θεραπείας τῆς φθίσεως δι' ὀπτῶν κρεάτων. Οἱ ἐπιστήμονες οὗτοι λέγουν, ὅτι ἐν τῇ θεραπευτικῇ τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀποκλειστικὴ τροφὴ δι' ὠμῶν κρεάτων ἐπέφερε σπουδαιότατα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν φυματιώντων. Τὰ γενόμενα πειράματα ἀπέδειξαν, ὅτι εἰς τὴν μολυσματικὴν φυματίωσιν ἡ θνησιμότης εἶνε μετὰ ἓν ἔτος 50 0]0 ἐνῷ μετὰ 4 μῆνας εἰς τὰ λοιπὰ ζῶα τὰ μὴ τραφέντα μὲ ὠμὸν κρέας ἡ θνησιμότης ἀνέρχεται εἰς 100 ἐπὶ τοῖς 100. Τὰ πειράματα τῶν ἐπιστημόνων τούτων ἐγένοντο ἐπὶ 18 κυνῶν χρησιμευόντων ὡς μαρτύριον καὶ 16 κυνῶν τραφέντων μὲ κρέας. Εὗρον δὲ ἐκ τῶν πειραμάτων, ὅτι τὸ ὀπτὸν κρέας δὲν ἔχει τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν οἵαν καὶ τὸ ὠμόν.

Ἐκ δύο κυνῶν ὑποβληθέντων εἰς διατροφὴν δι' ὀπτοῦ κρέατος ὁ εἷς ἀπέθανε, τοῦ δὲ ἑτέρου ἠλαττώθη τὸ βάρος 16 0]0. Εὑρέθη λοιπόν, ὅτι ἡ ὀπτησις καταστρέφει ἐν μέρει τὴν θεραπευτικὴν ἐνέργειαν τοῦ κρέατος. Εὑρέθη ἐπίσης, ὅτι τὸ μυϊκὸν πλάσμα εἶνε τὸ μόνον ἐνεργόν. Ἐπίσης οἱ ἀνωτέρω ἐπιστήμονες ἰσχυρίζονται ὅτι καὶ ὅταν ἀκόμη τὰ ζῶα εὑρίσκονται εἰς ἐξάντλησιν καὶ ἑτοιμοθάνατα ἐκ φυματιώσεως τὸ ὠμὸν κρέας δύναται νὰ τὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωήν. Οὕτω λοιπὸν ἡ ὀπτησις τοῦ κρέατος εἰς τὸ μέλλον καταργεῖται καὶ τοιουτοτρόπως καταργοῦνται καὶ οἱ μάγειροι.

ΡΩΜΑΙΙΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

— Ἀπεδώσαμεν τιμὰς ἐκεῖ ἔνθα ἔπρεπε νὰ ἀντιτάξωμεν περιφρόνησιν καὶ μόνην περιφρόνησιν. Ἐδείξαμεν ξενολατρείαν μέχρις ἐσχάτης ποταπότητος. Ἐπιτρέψαμεν, ἐθελοτυφλοῦντες, εἰς διαφόρους τυχοδιώκτας ἀγνώστους καὶ εἰς τὰς πατρίδας των, εἰς ὅλους τοὺς ψευδοκόμητας καὶ τοὺς ἄλλους ψωρομαρκησίους καὶ ψωροβαρώνους νὰ εἰσδύσουν ἐντὸς τῶν οἰκογενειῶν μας.

— Μόλις βλέπομεν καμμίαν ξεθωριασμένην μορφὴν, καμμίαν πατσουρὴν μύτην, καμμίαν μαμινάδαν προθυμοποιούμεθα νὰ θαυμάσωμεν τὴν καλλονὴν, τὴν ευγένειαν καὶ τὸ πνεῦμά της.

— Ἐν Ἑλλάδι διεπράξαμεν τὸ μεγαλείτερον κακὸν νὰ φερώμεθα πρὸς πάντα ξένον ὑπὲρ τὸ δέον εὐγενεῖς.

— Ἐν Ἀμβέρσῃ τοῦ Βελγίου ὑπῆρχον τὰ «Σπήλαια τῆς Καλυψοῦς» τὰ περίφημα ἐκεῖνα κατασκευάσματα.

— Ὁ Κύων τοῦ Ἀλκιβιάδου εἶχεν ἑβδομήκοντα μνᾶς, ἤτοι 7000 δραχμῶν τῶν τότε (33600 τῶν σημερινῶν δραχμῶν.)

— Κοινωνικαὶ διακρίσεις δὲν ὑπάρχουν ἐν Ἑλλάδι. Ἕκαστος θεωρεῖ ἑαυτὸν ἴσον, ἢ καὶ καλλίτερον.

— Ἡ ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων κακία εἶνε ἡ φλυαρία. Ἄνθρωποι ἀπαύστως λαλοῦντες. δὲν ἔχουν τὸν καιρὸν νὰ σκεφθῶσιν καὶ ἐντεῦθεν ζῶσιν ἐκ τῶν πλανῶν, ἃς ἐπιτρέπει ἡ ἰδία αὐτῶν γλῶσσα.

— Ἀπὸ τοῦ Βασιλέως μέχρι τοῦ ἐσχάτου ἀγρότου σύνθημα πάντων ἡμῶν ἔστω ἀπὸ τοῦδε τὸ λόγιον τοῦ Ρωμαίου Αὐτοκράτορος laberemus (ἂς ἐργαζώμεθα.)

— Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει εὔκολον τὴν συγχώρησιν καὶ ἄμετρον τὴν ἀνοχήν. Ἐντεῦθεν καὶ πᾶσαι αἱ ἐθνικαὶ ἀτυχίαι του.

Ὁ Παρακοιμώμενος

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Διατήρησις ἐνδυμάτων

Ἡ φροντὶς καὶ ἡ καθαριότης τὰ διατηρεῖ. Τὰ ἀσπρόρρουχα, τὰ μάλλινα φορέματα, τὰ μεταξωτὰ τῆς προβλεπτικῆς οἰκοκυρᾶς διατηροῦνται διπλάσιον χρόνον, ἀφ' ὅσον θὰ διετηροῦντο τῆς ὀκνηρᾶς καὶ ἀμελοῦς. Ἐπίσης καὶ τὰ φορέματα τῶν παιδίων.

Ὁ συρμὸς εἶναι πολὺ μεταβλητὸς καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν πολλὰ φορέματα. Ἡ προβλεπτικὴ καὶ νοήμων γυνή, ἡ οἰκονόμος οἰκοδέσποινα, δὲν ἔχει οὔτε πολλά, οὔτε ὀλίγα. Τὰ διορθοῖ μόνη της καὶ μετὰ καλαισθησίας δίδει εἰς αὐτὰ μορφὴν καὶ σχῆμα νέον, ὅταν ὁ συρμὸς πλέον παρέλθῃ. «Γνωρίζω μίαν κυρίαν, λέγει ἡ δεσποινὶς Ἐρνεστίνη Οὐίρτ, ἡ συγγραφεὺς πολλῶν σπουδαίων συγγραμμάτων, ἡ ὁποία ἐφόρει τὸ αὐτὸ φόρεμα ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη· ἕκαστον ἔτος ὅμως τὸ μετεποίει, ὥστε καθίστατο ἀγνώριστον καὶ πάντοτε νέον».

Ὑγιεινὴ

Προτιμότερον αἱ κυρίαι νὰ λούζουν τὸ πρωὶ τὸ κεφάλι των, διότι αἱ τρίχες στεγνώνουν εὐκολώτερον τὸ ἑσπέρας ἀπ' ἐναντίας, δὲν ἠμποροῦν νὰ τὰ ἀφίσουν ξέπλεκα διὰ νὰ στεγνώσουν, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὰς βλάπτει ἡ ὑγρασία.

Καλὴ ἀνατροφὴ

Ἐὰν πολλοὶ εἰσέρχονται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὁ νεώτερος ἀνοίγει τὴν θύραν, ἵνα διέλθωσιν οἱ ἄλλοι καὶ κατόπιν κλείει αὐτὴν ἡσύχως. Ὁ κύριος τὸ αὐτὸ πράττει, συνοδεῦον κυρίαν. Μία κυρία, δὲν πρέπει νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν μὲ φορέματα ἐπιδεικτικῶν χρωμάτων, ἐν καιρῷ δὲ θέρους, τὸ ριπίδιόν της δὲν πρέπει «νὰ δίνῃ καὶ νὰ παίρνῃ», διότι πρέπει νὰ ἐνονοήσῃ. ὅτι δὲν εὑρίσκεται οὔτε εἰς αἴθουσαν συναυλίας, οὔτε συναναστροφῆς, ἀλλὰ εἰς μέρος, ἔνθα ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία πρέπει νὰ ἀνέρχηται μέχρι τοῦ Πλάστου της.

Λαϊκὴ φιλοσοφία

— Ὅταν στέλλετε παιδιὰ εἰς τὴν ἀγορὰν οἱ ἔμποροι θὰ κερδίσουν ἀσφαλῶς.

— Καρδία μητρὸς εἶνε τὸ ἀριστούργημα τῆς φύσεως.

Κηλῖδες ἐξ ὀπωρικῶν

Δύνανται νὰ ἀφαιρεθῶσιν αὗται, ἐὰν ἀνάψητε θεῖον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοποθετήσητε χωνίον. Ὅταν τὸ θεῖον ἀναφλεχθῇ καλῶς, τότε θέτετε τὸ κηλιδωμένον μέρος ὑπεράνω τοῦ μικροῦ στομίου τοῦ χωνίου, ὁ ἀτμὸς ὁ διερχόμενος διὰ τοῦ ὑφάσματος, ἐξαλείφει τὰς κηλίδας.

Γέλοια

— Παπουλῆ, εἶσαι πολὺ γέρος ; ἠρώτα ἡ μικρὰ Λιλῆ τὸν παππού της.

— Αἴ, παιδάκι μου, ὁ καϋμένος ὁ παπουλῆς σου ἐγέρασε πολύ.

— Καὶ ἔχεις 'δόντια ;

— Οὔτε ἕνα, παιδί μου.

— Μοῦ φυλᾷς λοιπὸν τὰ καρύδιά μου αὐτά ;

❀

— Ἡ κυρία (πρὸς τὴν θαλαμηπόλον της) :

— Ἔσπασες τὸ μπουκάλι.

— Ἡ θαλαμηπόλος.—Μάλιστα, κυρία μου, εὐτυχῶς σὲ τρία μόνο κομμάτια.

— Ἡ κυρία.—Πῶς ; καὶ γιατί εὐτυχῶς ;

— Ἡ θαλαμηπόλος.—Γιατί θὰ τὰ μαζεύσω εὐκολώτερα.

ΑΝΤΙ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΥ

Πολλάκις καὶ παρὰ πολλῶν ἀπεδόθη εἰς τὴν νεολαίαν μας, καὶ δὴ τὴν 'Ακαδημαϊκήν, ἔλλειψις ζωῆς, κινήσεως, θέρμης, σφρίγους, διασκεδαστικότητος, εὐθυμίας... ἀποδείξεως τέλος ὅτι εἶναι νέοι ζῶντες ὑπὸ τὸν λαμπρὸν καὶ συνήθως γελαστὸν 'Αττικὸν οὐρανόν· ἐσχάτως μάλιστα κατὰ τὰς τῶν ἀπόκρεω ἑορτὰς ἐπετέθησαν κατ' αὐτῆς, ὡς μὴ δειξάσης σημεῖα... ζωῆς.

Πόσον ταχέως προεξώφλησαν τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς 'Ακαδημαϊκῆς νεότητός μας ! Διότι ἰδοὺ πρό τινων μόλις ἡμερῶν τὸ Πανεπιστήμιον (ἐν μέσῳ τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς, τὴν ὁποίαν οἱ φοιτηταί μας ἐν μελέτῃ καὶ προσευχῇ ! ἔπρεπε νὰ διέρχωνται) ἀνάστατον, ἐκ τῶν πυροβολισμῶν, τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἀρειμανίων φωνῶν τῆς φοιτώσης νεολαίας. Ἰδοὺ αἷμα νεανικὸν βάφον τὰς βαθμῖδας τῶν προπυλαίων τοῦ Πανεπιστημίου, ρεῦσαν ἐκ τῶν τεσσάρων τετραυματισθέντων φοιτητῶν. Ἰδοὺ τέλος ὅτι τὰ δύο τοῦ Ρήγα Φερραίου καὶ Πατριάρχου Γρηγορίου ἀγάλματα, τὰ ἔξωθι τοῦ Πανεπιστημίου εὑρισκόμενα, ἀναπνέοντα τὴν ὀσμὴν τῆς πυρίτιδος καὶ θαυμάζοντα τὸ πολεμικὸν μένος τῶν ὑπογόνων αὐτῶν—λέγουν μάλιστα τινὲς ὅτι ἐδάκρυον, ἄδηλον ὅμως ἂν ἐκ χαρᾶς ἢ πόνου ψυχικοῦ... ἐκ τῶν ἐπενεχθέντων αὐτοῖς τραυμάτων.

Καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ αἱματοκύλισμα διότι οἱ μὲν Λάκωνες φοιτηταὶ ἤθελον τὸν δεῖνα καθηγητὴν νὰ ὑποστηρίξωσιν, οἱ δὲ τὸν τάδε, σημειωτέον δ' ὅτι οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου ὑποδαυλίζουσι τὰς τοιαύτας συγκρούσεις· ἀνέκαθεν δὲ Λάκωνες καὶ Μεσσήνιοι φοιτηταὶ ἀντιπροσωπεύουσι δύο ἀντίπαλα ἐχθρικὰ στρατεύματα ἔνοπλα καὶ ἕτοιμα δι' αἱματοχυσίαν.

Οὐχ ἧττον καὶ ἐν τῇ συνεδριαζούσῃ Βουλῇ ὁ ἐξερεθισμὸς ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον μεταξὺ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ κ. Εὐταξία καὶ τοῦ ἐκ Μεγαρίδος βουλευτοῦ κ. Ἀναστασοπούλου, τοῦ πρώτου καπηλικώτατα ὑβρίσαντος τὸν δεύτερον καὶ τοῦ δευτέρου τὸν πρῶτον, καὶ ἐπίκεινται μονομαχίαι, παραιτήσεις τοῦ ἄνω ὑπουργοῦ, κλονήσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἄλλα πολλά, ἅτινα ἐπιφυλασσόμεθα ἂν θὰ γίνωσι νὰ τὰ γράψωμεν.

Ἀρκετὰ ὅμως νομοθετήματα ἐψηφίσθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ δὴ καὶ ἡ κατάργησις τῆς προσωπικῆς κρατήσεως, εὐχαριστήσασα πολὺ τοὺς ὀφειλέτας καὶ ἰδιαιτέρως τὸν βουλευτὴν κ. Πλατούτσαν, καὶ τὸ περὶ γενικῆς διοικήσεως τοῦ στρατοῦ μετὰ λυσσώδη ἐπίθεσιν τῆς ἀντιπολιτεύσεως. Εὐχόμεθα δ' ἵνα μὴ πραγματοποιηθῇ, ἂν δὲν εἶναι πραγματοποιημένον, τὸ τοῦ Τακίτου λόγιον, «corruptissima republica plurimae leges».

Κιττὸς

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ

Ὁ Διαγωνισμὸς τῆς ἀπαγγελίας προχθὲς τὴν Κυριακὴν ἐτελέσθη ἐν μέσῳ ἐκλεκτοῦ καὶ πολλοῦ κόσμου. Τρεῖς δεσποινίδες καὶ ἀρκετοὶ νέοι ἀπήγγειλαν διάφορα ποιήματα. Ἡ ἑορτὴ συνεχίσθη καὶ τὴν ἑπομένην Δευτέραν. Κατὰ τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον τοῦ Παρνασσοῦ εὗρον τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀπαγγείλουν ὅλοι σχεδὸν οἱ αὐτοκαλούμενοι, καθηγηταὶ τῆς ἀπαγγελίας καὶ καλλιτέχναι. Ἐξ ὅλων ὅμως, ἡμεῖς τουλάχιστον ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀνεδείχθη ὑπέροχος ἡ Δις Θ. Δρακοπούλου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι καλὸν νὰ λάβουν ὅλοι οἱ λοιποὶ μαθήματα ἀπαγγελίας ἐκτὸς τοῦ κ. Σιγάλα τοῦ διδασκάλου της, τὸν ὁποῖον καὶ συγχαίρομεν ἐπὶ τούτῳ χωρὶς ν' ἀποκρύψωμεν τὸν φόβον ὅτι ἡ μαθήτριά του θέλει τὸν ὑπερβῇ.

ΓΝΩΜΑΙ ΘΕΟΓΝΙΔΟΣ

Μή ποτε ἐπαινέσῃς ἄνθρωπον πρὶν νὰ τὸν γνωρίσῃς καλῶς ποῖος ἤθελεν εἶνε, κατὰ τοὺς τρόπους, κατὰ τὴν τάξιν, καὶ κατὰ τὴν ὀργήν.

— Πολλοὶ βεβαίως κίβδηλοι πανοῦργον χαρακτῆρα ἔχοντες κρύπτονται φαινόμενοι προσωρινῶς καλοί. Ταῦτα ὅλα τὰ ἀποκαλύπτει ὁ χρόνος, ὁ ὁποῖος φανερώνει τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἑκάστου. Καὶ ἐγὼ βεβαίως ὡς πρὸς τοῦτο πολλάκις ἀπέτυχον· ἔπταισα ἑπομένως ὅπου σὲ ἐπῄνεσα πρὶν σοῦ γνωρίσω τὸν χαρακτῆρα καλῶς· ἤδη ὅμως ὥσπερ ναῦς σταματῶ τὸν δρόμον μου, καὶ βαίνω τὴν παραθαλασσίαν.

— Ποίαν ἀρετὴν ἔχει ὁ πίνων ; νὰ λάβῃ τὸ βραβεῖον τοῦ μεθύσου ; εἰς τοῦτο βεβαίως δύναται νὰ νικήσῃ καὶ ὁ κοινὸς τὸν εὐγενῆ.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σύννεφα. Ὑπὸ τὰ πιεστήρια εὑρίσκονται τὰ ποιήματα τοῦ κ. Βουτυριάδου, τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ὑπὸ τῶν ἄνω τίτλον.

Πῦρ καὶ Ἐργασία. Δύο νέαι ἐφημερίδες ἤρχισαν νὰ ἐκδίδωνται, ἡ μὲν πρώτη ὑπὸ τοῦ κ. Ρίσβη ἡ δὲ ἄλλη ὑπὸ τοῦ κ. Γουναράκη.

Ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ὀνείρων. Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐξεδόθη κομψότατον τεῦχος ποιημάτων ὑπὸ τοῦ νεαροῦ κ. Β. Μεντσελίδου.